

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1948: 25
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

ELKRAFTUTREDNINGENS REDOGÖRELSE NR 2:5

REDOGÖRELSE

FÖR

DETALJDISTRIBUTÖRERNA SAMT DERAS RÅKRAFTKOSTNADER OCH PRISER VID DISTRIBUTION AV ELEKTRISK KRAFT

Östergötlands län

S T O C K H O L M

1 9 4 8

Statens offentliga utredningar 1948

Kronologisk förteckning

1. Betänkande med förslag rörande organisation och avlöningsförhållanden m. m. vid lantmäteristyrelsen och länslantmäterikontoren. Idun. 120 s. Jo.
2. Betänkande med utredning och förslag rörande organisationen av verksamheten för jordbrukets yttre och inre rationalisering. Idun. 220 s. Jo.
3. Betänkande med förslag till ändrad butikstängningslagstiftning. Norstedt. 148 s. I.
4. Markutredningen. 1. Betänkande med förslag till vissa ändringar i expropriationslagstiftningen. Marcus. 169 s. Ju.
5. Trädgårdsundervisningen. Norstedt. 200 s. Jo.
6. Elkraftutredningens redogörelse nr 2:6-7. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Jönköpings län och Kronobergs län. Beckman. 75 s. K.
7. Parlamentariska undersökningskommissionen angående flyktningärenden och säkerhetstjänst. 3. Betänkande angående säkerhetstjänstens verksamhet. Norstedt. 490 s., 1 pl. I.
8. Betänkande med förslag till ny Kungl. Maj:ts förordning angående explosiva varor m. m. Norstedt. 231 s. H.
9. Betänkande rörande Sveriges smalspåriga järnvägar Del 3. Smalspåriga järnvägar i Östra Småland och Östergötland. Idun. 243 s. K.
10. Betänkande angående skärgårdstrafiken m. m. V. Pettersson. 424 s. K.
11. Kommitténs för partiellt arbetsföra betänkande. 4. Förslag angående partiellt arbetsföras anställning i allmän tjänst. Katalog och Tidskriftstryck. 132 s. S.
12. Statens trädgårdsförsök. Norstedt. 75 s. Jo.
13. Betänkande angående statens järnvägars organisation. Del 1. Den centrala ledningen. Katalog och Tidskriftstryck. 55 s. K.
14. Den öppna läkarvården i riket. Idun. 411 s. I.
15. Elkraftutredningens redogörelse nr 2:16. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Skaraborgs län. Beckman. 48 s. K.
16. Förslag till sjöarbetstidslag. Hæggström. 101 s. H.
17. Betänkande angående utbildning av sjuksköterskor och annan sjukvårdspersonal. 1. Kihlström. 228 s. I.
18. Betänkande rörande vägnämndernas och länsvägnämndernas arbetsuppgifter m. m. Beckman. 56 s. K.
19. Den svenska spritfabrikationen och dess avsättningsförhållanden. Marcus. 95 s. Fi.
20. Betänkande med förslag till åtgärder för höjande av trafiksäkerheten. Kihlström. 413 s. K.
21. Ungdomen och arbetet. Ungdomsvårdskommitténs betänkande. 6. Idun. 317 s. Ju.
22. 1944 års allmänna skattekommitté. 2. Betänkande med förslag till ändrade bestämmelser angående beskattning av livförsäkringsanstalter och livförsäkringstagare m. m. Marcus. 227 s. Fi.
23. Betänkande med förslag till lag om nykterhetsvård m. m. Marcus. 334 s., 6 pl. I.
24. Bilagor till medicinalstyrelsens utredning om den öppna läkarvården i riket. Idun. 393 s. I.
25. Elkraftutredningens redogörelse nr 2:5. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Östergötlands län. Beckman. 42 s. K.

Anm. Om särskild tryckort ej anges, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. E. = ecklesiastikdepartementet, Jo. = jordbruksdepartementet.

* Detta betänkande ersätter det t. o. m. 1948: 24 i den kronologiska och systematiska förteckningen införda utredningen »Betänkande med förslag till planering och utrustning av militära matinrättningar», vilket endast är avsett för internt bruk och alltså *icke* skall ingå i Statens Offentliga Utredningar.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1948: 25
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

ELKRAFTUTREDNINGENS REDOGÖRELSE NR 2: 5

REDOGÖRELSE

FÖR

DETALJDISTRIBUTÖRERNA
SAMT DERAS RÅKRAFTKOSTNADER
OCH PRISER VID DISTRIBUTION
AV ELEKTRISK KRAFT

Östergötlands län

STOCKHOLM 1948
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
[362 48]

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
Inledning	5
Detaljdistributörerna	6
Distributionsföretagens kraftanskaffning	
Självförsörjande och råkraftinköpande företag	7
Råkraftleverantörer	7
Undersökningsmaterialets omfattning	7
Råkrafttariffer	8
Medelpris för råkraft	9
Företag med höga medelpriser för inköpt råkraft	12
Kedjehandel med råkraft	15
Distributionsföretagens kraftavsättning	
Undersökningsmaterialets omfattning	18
Distributionsföretagens storlek	19
Tariffer	21
Specifik energiförbrukning	22
Medelpriser	25
Topprisföretag	29
Engångsavgifter	32
Bilaga 1. Uppgifter angående distributionsföretagen i Östergötlands län	34

FÖRKLARINGAR TILL VISSA FÖRKORTNINGAR OCH BETECKNINGAR

F	=	förbrukningsenhet
ha	=	hektar
hk	=	hästkraft
kV	=	kilovolt (= 1 000 volt)
kW	=	kilowatt
kWh	=	kilowattimme
m_0	=	medelpris vid inköp av råkraft
m_1	=	verkligt medelpris vid detaljdistribution
m_2	=	beräknat medelpris vid detaljdistribution (jämförelsepris)

Förkortningar beträffande företagens namn:

Aelf	=	Andelselektricitetsförening
Aelverk	=	Andelselektricitetsverk
Aenf	=	Andelsenergiförening
Af	=	Andelsförening
Bf	=	Belysningsförening
EL.AB	=	Elektriska Aktiebolag
EL.Af	=	Elektriska Andelsförening
EL.Bf	=	Elektriska Belysningsförening
EL.Df	=	Elektriska Distributionsförening
EL.Enf	=	Elektriska Energiförening
EL.F	=	Elektriska Förening
Elf	=	Elektricitetsförening
Elverk	=	Elektricitetsverk
Enf	=	Energiförening
KrAB	=	Kraftaktiebolag (Kraft Aktiebolag)
Krf	=	Kraftförening
Krst	=	Kraftstation
Krv	=	Kraftverk

Tilläggen »u. p. a.» och »m. b. p. a.» i föreningsnamn ha i förekommande fall uteslutits.

Inledning

För att möjliggöra ett bedömande av priserna på elektrisk kraft i olika orter har elkraftutredningen verkställt en undersökning av vissa förhållanden inom detaljdistributionen av elektrisk kraft i landet. Föreliggande redogörelse angående Östergötlands län grundar sig på uppgifter, som lämnats av distributionsföretagen i länet och som med några få undantag genomgående avse förhållandena år 1944. Undersökningen omfattar ej kostnaderna för kraftverkens produktion av elektrisk kraft, utan tar endast sikte på distributionsföretagens inköps- och försäljningspriser.

För det insamlade undersökningsmaterialets omfattning och de allmänna principerna vid dess bearbetande har närmare redogjorts i den inledande översikt, som framlagts såsom elkraftutredningens redogörelse nr 1 (Statens offentliga utredningar 1947: 3). Åtskilliga frågor av grundläggande betydelse för bedömande av de i de särskilda länsredogörelserna intagna uppgifterna behandlas i den inledande översikten. Däri gives en kort översikt över kraftförsörjningen i Sverige med en del exempel på förhållanden inom produktionen och distributionen, som öva inflytande på priset för elektrisk kraft. Vidare redogöres för tariffernas uppbyggnad, benämning och klassificering, detaljdistributörernas organisationsformer, metoden för undersökning av kedjehandel, engångsavgifternas betydelse m. m. I den inledande översikten beskrives också huru beräkning verkställts av de olika distributionsföretagens medelpriser såväl vid inköp av råkraft (m_0) som vid försäljning i detaljdistribution dels under verkligen rådande avsättningsförhållanden (m_1), dels under förutsättning av en viss enhetlig elektrifieringsnivå (m_2). Vidare klarläggas där åtskilliga i länsredogörelserna förekommande speciella beteckningar och uttryck. Den inledande översikten förutsättes sålunda tjäna till vägledning vid studiet av redogörelserna för de särskilda länen.

En utförlig redogörelse för tariffinventeringen och den statistiska bearbetningen av undersökningsmaterialet utarbetas för varje län och tryckes i en mindre stencilupplaga. I föreliggande länsredogörelse ha i koncentrerad form sammanställts företrädesvis sådana uppgifter, som kunna förväntas ha ett mera allmänt intresse. Den fullständiga, stenciltryckta redogörelsen är avsedd att tillhandahållas myndigheter och andra, som ha behov av mera ingående uppgifter.

En sammanfattande översikt rörande distributionsförhållandena inom landet i dess helhet kommer att ingå i elkraftutredningens huvudbetänkande.

Detaljdistributörerna

I Östergötlands län finnas sammanlagt 205 detaljdistributörer. Förteckning över samtliga distributörers namn och adress finnes i bilaga 1, som även innehåller vissa uppgifter om distributionsföretagens inköp och försäljning av energi m. m. I förteckningen äro i bokstavsordning medtagna alla företag, som ha sina administrationsorter i Östergötlands län, och uppgifterna avse företagens hela verksamhet, även om denna delvis skulle sträcka sig utanför länet. I fråga om tre företag med en över flera län utbredd distributionsverksamhet redovisas dock blott den del av verksamheten, som avser distributionen i Östergötlands län. Dessa tre företag äro Motala Krv (Statens Vattenfallsverk), det statsägda Motala Ströms KrAB och Statens Järnvägar.

Förteckningen upptar endast företag, som försälja elektrisk kraft för direkt detaljkonsumtion, dvs. allmänhetens förbrukning för s. k. borgerliga behov, innefattande belysning samt kraft för hushåll, jordbruk, hantverk och småindustri. Uteslutna äro sålunda bl. a. dels företag, som endast leverera råkraft, dvs. vanligen högspänd kraft till en eller flera distributörer, dels företag, som endast leverera industriell kraft. Vidare ha uteslutits sådana detaljdistributörer, som tillgodose lägre antal än tre förbrukare eller som endast tillhandahålla frikraft till anställda.

Av de 205 detaljdistributionsföretagen i länet äro 1 statligt, 6 kommunala, 4 aktiebolag, 133 ekonomiska föreningar, 21 industrier, 33 enskilda personer och 7 speciella organisationer. För de olika företagsformerna har närmare redogjorts i den inledande översikten, kap. V.

Förutom i städerna Norrköping, Mjölby, Skänninge och Söderköping förekommo år 1944 kommunala distributionsföretag i Boxholms municipalsamhälle (numera köping) och i Klockrike kommun. De båda sistnämnda redovisas i det följande bland landsbygdsföretagen. I tre städer ombesörjes distributionen av aktiebolag, nämligen i Linköping av Linköpings Kraft- och Belysnings AB samt i Motala och Vadstena av Motala Ströms KrAB. Båda dessa aktiebolag ha dessutom landsbygdsdistribution och redovisas dels som stads-, dels som landsbygdsföretag.

Distributionsföretagens kraftanskaffning

Självförsörjande och råkraftinköpande företag

Av detaljdistributörerna i Östergötlands län äro 9 helt självförsörjande, vilket innebär att vederbörande företag erhåller all kraft från egen kraftkälla. Hit räknas i första hand Motala Krv och Motala Ströms KrAB, oavsett att dessa storkraftföretag erhålla krafttillskott från stamlinjenätet. En del distributionsföretag producera icke själva någon kraft utan inköpa hela sitt behov från någon råkraftleverantör. Dessa »totalinköpande» företag äro 173 till antalet och hit ha räknats även företag med egen värmekraftstation, därest denna är avsedd endast för reserv- och toppkraftalstring. Slutligen förekomma sådana företag, som dels själva producera kraft vid egen kraftstation, dels inköpa kraft i större eller mindre omfattning, »delinköpande» företag. I Östergötlands län finnas 23 sådana företag.

Råkraftleverantörer

Som råkraftleverantörer uppträda icke blott statliga och kommunala företag, aktiebolag och industrier, utan även ekonomiska föreningar. Råkraftleverantörerna företräda med andra ord i huvudsak samma typer av företag som distributörerna.

De största råkraftleverantörerna i Östergötlands län äro Motala Krv och Motala Ströms KrAB. Flertalet (187) distributörer erhåller kraft antingen direkt från endera av dessa leverantörer eller från något företag, som återförsäljer kraft från dem. Smålands KrAB förser direkt eller indirekt 6 och Boxholms AB 3 distributörer med råkraft.

I bilaga 1, kolumn 2, är för varje distributionsföretag angivet, varifrån företaget hämtar sin råkraft. Av länets 21 råkraftleverantörer äro 17 tillika detaljdistributörer inom länet och återfinnas såsom sådana i kolumn 1. För de leverantörer, som ej bedriva detaljdistribution, är i bilagan särskilt anmärkt, huru de anskaffa sin råkraft. Ur bilagan kan man sålunda härleda ett företags råkraftinköp till den ursprunglige råkraftleverantören.

Undersökningsmaterialets omfattning

I den mån ett distributionsföretag erhåller sin råkraft från egen kraftkälla ha några undersökningar om företagets råkraftkostnader ej skett. Följande redogörelse för distributionsföretagens kraftanskaffning omfattar endast sådana företag, som helt eller delvis inköpa sin råkraft. Utom de självförsörjande företagen äro samtliga industrier undantagna, enär dessa i regel använda den ojämförligt största delen av inköpt råkraft i den egna rörelsen.

Detsamma gäller två speciella företag, Statens Järnvägar och Mellersta Östergötlands Järnvägar AB. Råkraftuppgifter saknas av olika anledningar, vilka anmärkts i bilaga 1, för ytterligare 5 företag, nämligen Bjärka-Säby Egendom, Gammalkils El.Df, Harg och Skrukeby El.F, Mariehovs Egendom och Tåby Gård. Utanför undersökningen av råkraftpriserna ha sålunda lämnats länets 11 självförsörjande distributionsföretag (däribland Motala Krv och Motala Ströms KrAB) samt i övrigt 2 föreningar, 17 industrier, 3 enskilda personer och 2 speciella företag. Antalet företag, vilkas råkraftinköp undersökts, utgör sålunda 170.

I bilaga 1, kolumn 3, angives för ifrågavarande företag deras totala inköp av råkraft, uttryckt i tusental kWh (kilowattimmar). I den angivna energimängden ingår all av distributionsföretaget inköpt energi, oavsett om densamma distribueras till allmänhetens förbrukning eller delvis jämväl till industrier eller till någon återförsäljare.

Råkrafttariffer

Ungefär hälften av distributionsföretagen inköpa sin kraft vid lågspänning (380/220 volt). Detta gäller företrädesvis de företag, som erhålla råkraft från Motala Krv. Övriga distributionsföretag köpa vanligen kraft med en spänning av 3 000—20 000 volt. De tariffer, som tillämpas vid engrosförsäljning av elektrisk kraft, kunna i princip vara uppbyggda på samma sätt som de i detaljdistributionen förekommande. Vid försäljning av högspänd kraft förekommer emellertid som regel, att effektagift ingår i tariffen, vilket är mindre vanligt beträffande detaljtariffer. För de olika tariffernas typer, sammansättning och benämning har närmare redogjorts i den inledande översikten, kap. III.

Varje distributionsföretag inköper i regel all sin råkraft enligt en enda tariff. I 26 fall förekommer, att en eller flera tillsatstariffer tillämpas för kraft, som är avsedd till speciellt ändamål (varmvattenberedare) eller som har karaktären av s. k. nattkraft eller överskottskraft.

De olika typer av huvudtariffer, enligt vilka distributionsföretagen inköpa råkraft, framgå av följande uppställning, vari jämväl angives antalet inköpande företag samt (inom parentes) den procentuella andel av all ifrågavarande råkraft, som inköpes enligt respektive tariffer:

Enkel energitariff	2 företag (0 0/0)
Enkel blocktariff	1 » (0 0/0)
Effekttariff	1 » (0 0/0)
Effekttariff av enkel blocktyp	4 » (1 0/0)
Effekttariff av utnyttjningstyp (vattenfallsstyrelsens industritaxa)	10 » (85 0/0)
Effekttariff med tidgräns	3 » (1 0/0)
Effektgränstariff	1 » (0 0/0)

Grundavgiftstariff	6 företag	(0 %)
Grundavgiftstariff av polygontyp	104 »	(2 %)
Grundavgiftstariff av säsongtyp	3 »	(0 %)
Grundavgiftstariff med effektgräns (vattenfallsstyrelsens bygdetaxa)	35 »	(11 %)

Efter år 1944 ha i en del fall nya råkrafttariffer införts, till vilka hänsyn ej tagits i föreliggande framställning. Vattenfallsstyrelsen, vars råkrafttariffer i stor utsträckning tjäna som förebild för andra råkraftleverantörer, har från och med 1947 infört nya normaltaxor, vilka medföra lägre råkraftpriser.

Medelpris för råkraft

Med ledning av inhämtade uppgifter angående inköpt råkraft och för denna enligt vederbörlig tariff erlagd avgift under år 1944 har *medelpriset vid inköp av råkraft*, betecknat m_0 , uträknats för de olika distributionsföretagen. I detta pris ingå förekommande kristillägg på avgifterna i form av index- och kolklausuler.

Av de 170 företag, vartill undersökningen av råkraftpriserna hänför sig, ha 9 egen kraftstation och täcka endast delvis sitt behov av kraft genom inköp från annat håll. Storleksförhållandet mellan den inköpta kraften och den kraft, som produceras i den egna kraftstationen, kan variera mellan mycket vida gränser. Den egna kraftkällan kan vara så otillräcklig, att inköpet av kompletterande kraft avser mycket större kraftbelopp än den egna produktionen. Vare sig inköpet sker för att täcka ett bestående eller ett mer eller mindre tillfälligt behov av tillskottskraft, kan det egna kraftverkets resurser ha en betydande inverkan på priset för inköpt kraft. Om nämligen det köpande företaget har möjlighet att vid det egna kraftverket magasinera vatten, kan dess inköp helt eller delvis förläggas till sådana tider, då leverantören har god tillgång på kraft till jämförelsevis lågt pris. Saknar däremot det delinköpande företags kraftverk regleringsmöjligheter, kan det förutsättas, att inköpet måste ske under de tider, då efterfrågan på elkraft normalt är störst och att därför inköpspriset blir jämförelsevis högt. Eftersom sålunda de delinköpande företagens medelpriser ej äro helt jämförbara vare sig sinsemellan eller med de totalinköpande företagens även för de fall, då de inköpta energimängderna äro av samma storleksordning, har undersökningen av medelpriset m_0 inskränkts till att i första hand omfatta de 161 totalinköpande företag, för vilka råkraftuppgifter föreligga.

I *tabell 1* äro de totalinköpande distributionsföretagen indelade i grupper efter företagsform med angivande av största och minsta totalt inköpta energimängd samt högsta och lägsta förekommande medelpris inom varje grupp ävensom genomsnittligt inköpt energimängd och medelpris för de olika grupperna.

I *diagram 1* finnes medelpriset m_0 för de totalinköpande företagen grafiskt

Tabell 1. Medelpris (m_0) vid inköp av råkraft för totalinköpande företag

Detaljdistributörernas företagsform	Antal företag	Inköpt energi per företag (1 000 kWh)			Medelpris m_0 (öre/kWh)		
		max.	min.	medel	max.	min.	medel
Kommun	4	2 066	10	876	12·0	3·9	4·3
Aktiebolag	1	2 674	2 674	2 674	5·5	5·5	5·5
Ekonomisk förening	129	1 597	2	82	29·0	4·4	6·3
Enskild person	23	121	7	27	14·0	5·3	7·4
Speciell	4	110	9	42	13·3	8·3	8·8
Stadsföretag	2	2 066	1 229	1 648	4·3	3·9	4·0
Landsbygdsföretag	159	2 674	2	89	29·0	4·4	6·3
Länet	161	2 674	2	109	29·0	3·9	5·8

återgivet. Diagrammet är uppritat efter fallande medelpris med företagens inköpta energi avsatt efter den horisontella axeln. Varje företag representeras sålunda av en stapel (rektangel) med basen motsvarande den inköpta energimängden och höjden motsvarande medelpriset. Höjdlinjerna äro i detta och följande diagram utritade endast för vissa större, namngivna företag. Stadsföretagens staplar äro streckade. Av diagrammet framgår, att de båda totalinköpande städerna ligga till höger, dvs. ha låga medelpriser.

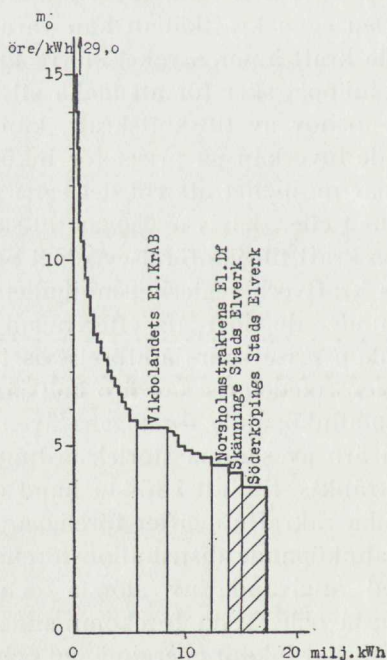

Diagram 1. Medelpris (m_0) för råkraft, avseende totalinköpande företag.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

Den föregående undersökningen av medelpriset m_0 hänför sig till distributörernas inköp. I *tabell 2* har samma undersökningsmaterial sammanställts i syfte att erhålla en bild av det medelpris, som råkraftleverantörerna betinga sig vid försäljning av råkraft. Leverantörerna äro sammanförda gruppvis efter företagsform, varvid dock under aktiebolag det statsägda Motala Ströms KrAB redovisas särskilt. För varje grupp är angivet antalet totalinköpande distributionsföretag, som äro kunder hos någon leverantör i gruppen, den energimängd, som försäljes till största och minsta kunden och i genomsnitt till varje kund, samt högsta och lägsta tillämpade medelpris ävensom leverantörgruppens genomsnittliga medelpris för all till distributionsföretagen försäld energi.

Av all råkraft, som försäljes till totalinköpande distributörer, levereras direkt från Motala Krv 69 % och från Motala Ströms KrAB 5 %. Motala Krv levererar till 96 totalinköpande företag, därav 2 städer, och Motala Ströms KrAB till 26. Det lägsta medelpriset vid leveranser till landsbygdsföretag, 5,4 öre/kWh, uppvisar gruppen »övriga aktiebolag» (Forsaströms KrAB, Linköpings El. Kraft- och Belysnings AB, Smålands KrAB och Vikbolandets El. KrAB). Dessa leveranser avse i genomsnitt relativt stora kraftbelopp per landsbygdsföretag. Högsta medelpriset, 9,2 öre/kWh, gäller industriernas leveranser, vilka genomsnittligt äro små.

I *diagram 2*, uppritat på samma sätt som *diagram 1*, ha de företag, som erhålla sin råkraft direkt från Motala Krv eller Motala Ströms KrAB, utmärkts med vita och övriga företag med streckade ytor. Diagrammet visar, att den största delen av råkraften levereras av de båda storkraftföretagen.

En undersökning angående råkraftpriserna beträffande de 9 delinköpande företagen, av vilka 3 äro stadsföretag (elverken i Norrköping, Linköping och Mjölby), utvisar, att de inköpa i genomsnitt betydligt mera energi per före-

Tabell 2. Medelpris (m_0) vid försäljning av råkraft till totalinköpande företag

Råkraftleverantörer		Antal inköpande företag		Försäld energi per inköpande företag (1 000 kWh)			Medelpris m_0 per inköpande företag (öre/kWh)		
An-tal	Företagsform	städer	lands-bygd	max.	min.	medel	max.	min.	medel
1	Staten (Motala Krv)	2	—	2 066	1 229	1 648	4·3	3·9	4·0
4	Kommun	—	94	2 674	2	92	29·0	4·7	6·0
—	Aktiebolag:	—	11	212	6	93	16·2	4·4	6·4
1	Motala Ströms KrAB	—	26	131	7	32	14·0	7·1	8·5
4	Övriga	—	7	1 597	65	409	8·5	4·5	5·4
2	Ekonomisk förening	—	3	148	8	62	12·3	7·4	8·0
6	Industri	—	18	197	4	34	19·3	5·1	9·2
18	Länet	161		2 674	2	109	29·0	3·9	5·8

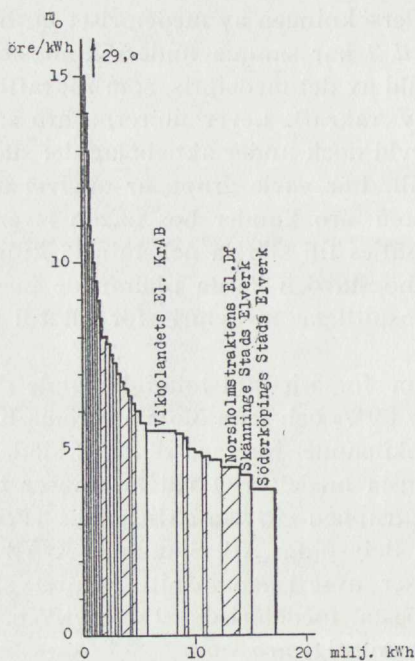

Diagram 2. Medelpris (m_0) för råkraft, avseende totalinköpande företag.
(Företag, som köpa råkraft direkt från Motala Krv eller Motala Ströms KrAB,
ha vita, övriga företag streckade ytor.)

tag än de totalinköpande (6,2 resp. 0,1 milj. kWh) och att medelpriset m_0 för all den tillskottskraft de inköpa är 2,9 öre/kWh. Motala Krv, som levererar till bl. a. stadselverken i Norrköping och Linköping, svarar för 98 % av den råkraft, som levereras till delinköpande distributörer.

Av hela den i bilaga 1, kolumn 3, redovisade inköpta råkraften faller på stadsföretagen 50,9 milj. kWh och på landsbygdsföretagen 22,7 milj. kWh. Genomsnittspriset per kWh för denna råkraft är för stadsföretag 2,7 öre och för landsbygdsföretag 5,5 öre. Att medelpriset är lägre för stads- än för landsbygdsföretag beror vanligen på, att stadsföretagen inköpa större energimängder och ha längre utnyttjningstider än landsbygdsföretagen. (Se inledande översikten sid. 58—59.)

Företag med höga medelpriser för inköpt råkraft

En sammanställning av de företag, som uppvisa höga råkraftpriser, har gjorts i tabell 3, vari upptagits alla distributionsföretag i länet, som uppvisa ett medelpris m_0 av 10 öre/kWh eller däröver, med angivande av inköpt energimängd, leveransspänning och, i de fall effekten uppmäts, utnyttjningstid samt råkraftleverantör.

Tabell 3. Företag med höga medelpriser för inköpt råkraft

Inköpande distributionsföretag	Medel- pris <i>m₀</i> (öre/ kWh)	Inköpt energi (1 000 kWh)	Leverans- spänning (volt)	Ut- nyttj- nings- tid (tim.)	Råkraftleverantör
Mjölby Stads Elverk ¹	38·5	36	6 000	113	Norrköpings Kommunala Affärsverk
Raggans El.Df.	29·0	2	220	·	Motala Krv
Yxvikens El.Df.	19·3	4	380/220	·	Fiskeby Fabriks AB
Bakarekulla El.Df.	16·7	3	380/220	·	Motala Krv
Bullorps El.Df.	16·7	3	380/220	·	»
Gilleberga El.Df.	16·7	3	380/220	·	»
Tallmons El.Df.	16·7	3	380/220	·	»
Tolskepps El.Df.	16·4	7	380/220	·	AB Svenska Metallverken
Rödja El.Df.	16·2	6	10 000	·	Norrköpings Kommunala Affärsverk
Sundets El.Df.	16·1	8	380/220	·	AB Svenska Metallverken
Olofstorpsortens El.Df.	15·5	14	380/220	·	»
Ramstorpstraktens El.Df.	15·3	10	380/220	·	»
Brogetorps El.Df.	15·0	8	380/220	·	Fiskeby Fabriks AB
Hyppinge El.Df.	15·0	4	380/220	·	Motala Krv
Häggetorps El.Df.	15·0	6	380/220	·	»
Salvetorps El.Df.	15·0	2	380/220	·	»
Gammalkils Södra El.F.	14·7	15	380/220	·	»
Grytstorps El.Df.	14·0	5	380/220	·	»
Nässja Gård	14·0	14	20 000	·	Motala Ströms KrAB
Norra Vängaortens El.Df.	13·6	17	380/220	·	AB Svenska Metallverken
Vadsätters El.Df.	13·6	11	380/220	·	Motala Krv
Bonnorps El.Df.	13·3	6	380/220	·	»
Grindtorps El.Df.	13·3	3	380/220	·	»
Grönkulla El.Df.	13·3	21	380/220	·	»
Hulu El.Df.	13·3	9	380/220	·	»
Perstorps El.Df.	13·3	9	380/220	·	»
Ragnorps El.Df.	13·3	3	380/220	·	»
Rustorps El.Df.	13·3	6	380/220	·	»
Västra Hargs Boställsstyrelse	13·3	9	380/220	·	»
Svartådalens El. Kraft- och Df ¹	13·2	245	40 000	405	Norrköpings Kommunala Affärsverk
Hemmingstorpsortens El.Df. ..	13·0	13	380/220	·	AB Svenska Metallverken
Lodda-Kungsätters m. fl. El. Byggnadsförening	13·0	10	380/220	·	Motala Krv
Gullstigens El.Df.	12·9	17	380/220	·	»
Stora Haddebo El.Df.	12·8	7	380/220	·	»
Brusarps El.Df.	12·5	4	380/220	·	»
Skälleryds El.Df.	12·5	12	380/220	·	»
Hagby El.Bf.	12·3	8	6 000	·	Ekeby El.Af
Torpa-Lindekullens El.Df.	12·3	13	380/220	·	Motala Krv
Hydinge El.Df.	12·1	24	380/220	·	»
Karemålens El.Df.	12·1	14	380/220	·	»
Hogstads Västra El.F.	12·0	5	380/220	·	»
Klockrike Kommun	12·0	10	10 000	·	Motala Ströms KrAB
Oppeby El.Df.	12·0	11	3 000	750	Tranås Stads Elverk
Vallsbergs El.Df.	12·0	10	380/220	·	Motala Krv
Åkerbo Allmänningens El. Df. ..	12·0	5	380/220	·	»
Kärgårdens El.Df.	11·9	16	10 000	·	Motala Ströms KrAB
Bjäsätters El.Df.	11·7	12	380/220	·	Motala Krv
Dövehus El.Df.	11·7	6	380/220	·	»
Hjälmsätters El.Df.	11·7	18	380/220	·	»
Lundby El.Df.	11·7	6	380/220	·	»
Västra Hargs El.Df.	11·7	12	380/220	·	»
Brunnkärrens El.Df.	11·6	8	10 000	·	Motala Ströms KrAB

Inköpande distributionsföretag	Medel- pris m_0 (öre/ kWh)	Inköpt energi (1000 kWh)	Leverans- spänning (volt)	Ut- nyttj- nings- tid (tim.)	Råkraftleverantör
Snärsätters El.Df	11·6	6	380/220	·	Motala Krv
Vallsbergs Södra El.Df	11·6	12	380/220	·	»
Godegårds Fattigvårdsstyrelse	11·2	11	6 000	·	Motala Ströms KrAB
Önnebo El.Df	11·2	25	380/220	·	Motala Krv
Bosgårds El.Df	11·1	18	380/220	·	»
Ljungstorps El.Df	11·1	28	380/220	·	»
Råby-Sjöbacka El.Df	11·1	18	380/220	·	»
Doverstorp El.Df	11·0	45	10 000	·	Norrköpings Kommunala Affärsverk
Grönlunds El.Df	11·0	10	380/220	·	Motala Krv
Rinna El.Df	11·0	19	380/220	·	»
Särstads El.Df	10·8	13	380/220	·	»
Kulla El.Df	10·7	17	10 000	·	Motala Ströms KrAB
Nykvarns El.Df	10·7	15	220/127	·	Motala Krv
Ekeby Södra El.Df	10·6	29	6 600	·	Boxholms AB
Strålsnäs El.Df	10·6	63	6 600	1 560	»
Appuna El.Df	10·5	19	380/220	·	Motala Krv
Blackstads El.Df	10·5	21	380/220	·	»
Rist El.Df	10·5	8	380/220	·	»
Mörby El.Df	10·4	26	380/220	·	»
Sunds El.Df	10·4	9	380/220	·	Forsnäs AB
Blåvik-Malexanders El.Df ..	10·3	130	10 000	·	Motala Krv
Olseppetorpsortens El.Df ..	10·3	16	380/220	·	AB Svenska Metallverken
Einar Bengtsson	10·1	7	20 000	·	Motala Ströms KrAB
Abbetorps El.Df	10·0	5	380/220	·	Motala Krv
Asby El.Df	10·0	51	3 000	935	Tranås Stads Elverk
Bänorps El.Df	10·0	10	380 220	·	Motala Krv
Elmesbo El.Df	10·0	7	380/220	·	»
Fruktåkers El.Df	10·0	3	380/220	·	»
Gettorps El.Df	10·0	12	380/220	·	»
Gunnarstorps El.Df	10·0	13	380/220	·	»
Karlebytorps El.Df	10·0	24	380/220	·	»
Kolstads El.Df	10·0	26	380/220	·	»
Henning Peterson	10·0	13	10 000	·	Motala Ströms KrAB
Walla Gård	10·0	9	380/220	·	Motala Krv
Vallaslättens Gård	10·0	10	380/220	·	»
Åkeboortens El.Df	10·0	15	380/220	·	»
Medeltal för länet	3·6	433	—	—	

¹ Delinköpande företag.

Anm. Från Motala Krv levereras kraften i regel med en spänning av 6 eller 10 kV vid distribu-
tionen tillhörig transformatorstation. Uppmätning sker dock vid ovan angiven lågspänning.

Av tabell 3 framgår, att de företag, som betala höga medelpriser för råkraft, inköpa mycket små energimängder. Utnyttjningstiden är därvid som regel kort. Som jämförelse kan nämnas, att Boxholms Municipalsamhälle uppvisar den högsta utnyttjningstiden, 3 280 timmar. Den normala utnyttjningstiden för en distributionsförening torde ligga mellan 2 000 och 3 000 timmar.

Beträffande de flesta företagen med höga råkraftpriser gäller, att kraften levereras eller i varje fall uppmättes på transformatorns lågspänningssida. I dessa fall behöva distributionsföretagen ej svara för transformatorförlusterna, och råkraftpriset blir därför högre än om — såsom är regel vid råkraftleveranser — uppmätning skett vid högspänning.

Samtliga i tabell 3 angivna råkraftleverantörer äro numera direkt eller indirekt anknutna till stamlinjenätet.

Kedjehandel med råkraft

Det är ej ovanligt, att en råkraftleverantör själv i större eller mindre grad täcker sitt behov av råkraft genom inköp och att råkraften sålunda blir föremål för kedjehandel. Med *kedjehandel* i vidsträcktaste bemärkelse avses här alla sådana fall, då försäljning av råkraft ej sker direkt från den ursprunglige råkraftleverantören till ett distributionsföretag. Såsom *ursprunglig råkraftleverantör* betraktas därvid varje företag, som antingen erhåller all sin energi från egen kraftkälla eller tillhör något av de till stamlinjenätet anknutna storkraftföretagen. Kedjehandel i nämnda vidsträckta bemärkelse behöver ej verka fördyrande. Den kan tvärtom leda till ett förbilligande av råkraften, t. ex. då ett industriföretag, som på grund av stor energiomsättning erhåller billig råkraft, avsätter en del härav till en distributör för lägre pris än det distributören skulle fått betala vid direktköp från den ursprunglige leverantören. De allmänna synpunkterna på kedjehandel med råkraft ha närmare berörts i den inledande översikten sid. 59—61.

Av *tabell 4* framgår huru de 205 distributionsföretagen i Östergötlands län anskaffa sin råkraft. Bland de 9 företag, som erhålla kraft enbart från egen kraftstation, äro Motala Krv och Motala Ströms KrAB inräknade.

Av tabellen framgår, att kedjehandel i vidsträckt bemärkelse förekommer i 49 fall, därav 45 över ett och 4 över två mellanled. I 43 av kedjehandelsfallen har åtminstone något mellanled egen kraftproduktion, varför i dessa fall någon renodlad kedjehandel ej kan anses föreligga.

Kedjehandelsfallen ha skärskådats ur den synpunkten, att inköpspriset för sista företaget i kedjan jämförts med det pris, som företaget skulle fått erlägga, om det i stället köpt sin kraft direkt från den ursprunglige råkraft-

Tabell 4. Distributionsföretagens råkraftförsörjning genom egen kraftstation, direktinköp och kedjehandel

Antal detalj-distributörer	Råkraft erhålles från
9	egen kraftstation
126	Motala Krv eller Motala Ströms KrAB direkt
17	” ” ” ” ” ” ” och egen kraftstation
35	” ” ” ” ” ” ” över ett mellanled
6	” ” ” ” ” ” ” ” ” och egen kraftstation
3	” ” ” ” ” ” ” över två mellanled
1	Smålands KrAB direkt
4	” ” ” över ett mellanled
1	” ” ” två ”
3	Boxholms AB direkt
205	

leverantören. Sistnämnda pris har beräknats med ledning av gällande medelpriser för sådana direktköpande företag, som köpa närmast motsvarande energimängder från samma ursprunglige råkraftleverantör. Denna metod möjliggör givetvis ej ett exakt bedömande av i vilken utsträckning kedjehandeln som sådan verkat fördyrande, enär ofta stora variationer finnas även inom de direktköpande företagens medelpriser.

En noggrann undersökning huruvida kedjehandeln verkat prisuppdrivande eller ej förutsätter en ingående teknisk-ekonomisk utredning för varje särskilt fall, vilken givetvis icke kunnat ske genom elkraftutredningens försorg. Det har emellertid ansetts önskvärt att ha tillgång till en förteckning över alla förekommande fall av kedjehandel för att underlätta senare eventuella undersökningar. I anslutning till nedanstående uppräkningsmetoden. Det är icke uteslutet, att en noggrann undersökning senare kan komma att i vissa fall erfordra justering av de lämnade omdömena.

Av följande tolv kedjehandelsfall, som här lämnas utanför varje bedömning, beröra tio (nr 1—10) industrier eller andra företag, för vilka uppgifter om råkraftpriset saknas, och två (nr 11—12) äro numera avvecklade genom att den ursprunglige råkraftleverantören (Motala Krv) övertagit det återförsäljande företaget (Ekeby El.Af). Ifrågavarande fall äro:

- 1—4. *Motala Krv — Norrköpings Kommunala Affärsverk — fyra företag: Bjärka-Säby Egendom, Hults Bruks AB, Spångsholms Bruks AB och Stockholms Bomullsspinneri och Väfveri AB.*
- 5—6. *Motala Krv — Linköpings El. Kraft- och Belysnings AB — två företag: Gammalkils El.Df och Östra Harg och Skrukeby El.F.*
- 7—9. *Motala Krv — Söderköpings Stads Elverk — tre företag: Beatelunds Tegelbruk och Gård, Mariehovs Egendom och Tåby Gård.*
10. *Smålands KrAB — Tranås Stads Elverk — Forsnäs AB.*
- 11—12. *Motala Krv — Ekeby El.Af — två företag: Hagby El.Df och Ryckelsby El.Df.*

Återstående 37 kedjehandelsfall uppdelas på två grupper, nämligen *skenbar kedjehandel* och *övrig kedjehandel*. Såsom skenbar betecknas här kedjehandeln, om mellanledets kraftinköp är så obetydligt i förhållande till dess egen kraftproduktion, att inköpspriset för tillskottskraft uppenbarligen ej återverkar på försäljningspriset. Vidare hänföras till skenbar kedjehandel sådana fall, där sista ledet är en underhållsförening. Såsom övrig kedjehandel redovisas alla andra fall av kedjehandel i vidsträcktaste bemärkelse, sålunda även sådan som ej verkar prisuppdrivande.

A. Skenbar kedjehandel

- 1—2. *Motala Krv — Norrköpings Kommunala Affärsverk — Mjölby Stads Elverk — två företag: Habblarps El.Df och Högby El.Df.*

- 3—12. *Motala Krv — Norrköpings Kommunala Affärsverk — tio företag: Mjölby Stads Elverk, Doverstorps El.Df, Grensholms Gård, Herrberga El.Df, Risinge Södra El.Df, Rödja El.Df, S:t Kors Fastighets AB, Svartådalens El. Kraft- och Df, Veta El.Df och Vångaortens El.Df.*
- 13—14. *Motala Krv — Forsaströms KrAB — två företag: Norsholmstraktens El.Df och Nykils Elförening.*
- 15—21. *Motala Krv — AB Svenska Metallverken — sju företag: Hemmingsstorpsortens El.Df, Norra Vångaortens El.Df, Olovstorpsortens El.Df, Olskeppetorpsortens El.Df, Ramstorpstraktens El.Df, Sundets El.Df och Tolskepps El.Df.*
- 22—24. *Smålands KrAB — Tranås Stads Elverk — tre företag: Asby El.Df, Oppeby El.Df och Torpaortens El.F.*
- I samtliga förestående 24 fall (nr 1—24) ha mellanleden — Norrköpings Kommunala Affärsverk, Mjölby Stads Elverk, Forsaströms KrAB, AB Svenska Metallverken och Tranås Stads Elverk — egen kraftproduktion av så stor omfattning, att de närmast äro att anse såsom ursprungliga råkraftleverantörer.
- 25—26. *Motala Krv — Fiskeby Fabriks AB — två företag: Brogetorps El.Df och Yxvikens El.Df. Leveranserna till de båda föreningarna ske vid lågspänning med uppmätning hos de enskilda abonnenterna. Föreningarna äro därför att jämföras med underhållsföreningar.*

B. Övrig kedjehandel

1. *Motala Krv — Ålberga Såg- och Krv:s AB — Ålberga El.Df — Kvarsebo El.Df.*
2. *Motala Krv — Fiskeby Fabriks AB — Kullerstad El.Df.*
- 3—5. *Motala Krv — Gusums Bruks och Fabriks AB — tre företag: Birkekärrens El.Df, Byngsbo El.Df och Näs El.Df.*
- 6—8. *Motala Krv — Linköpings El. Kraft- och Belysnings AB — tre företag: Sjögestads El.Df, Skeda-Slaka El.Df och Östra Tollstads El.Df.*
9. *Motala Krv — Svenska Turbinfabriks AB Ljungström — Risinge Östra El.Df.*
10. *Motala Krv — Vikbolandets El.KrAB — Rönö El.Df.*
- I samtliga ovanstående 10 fall (nr 1—10) tillämpas för sista ledet i kedjan vattenfallsstyrelsens bygdetaxa. Kedjehandeln kan således icke anses verka prisuppdrivande.
11. *Smålands KrAB — Tranås Stads Elverk — Forsnäs AB — Sunds El.Df. Forsnäs AB, som är en industri, vars råkraftinköp ej närmare undersökts, erhåller kraften från Tranås Stads Elverk vid lågspänning. Även Sunds El.Df köper lågspänd kraft, vilken emellertid upptrasformeras till högspänning för överföring till föreningens distributionsområde. Leveransen, som omfattar 9 000 kWh, sker enligt en*

enkel energitariff (400 kr./år + 6 öre/kWh), varvid medelpriset blir 10,4 öre/kWh. Utan närmare kännedom om leveransen är det icke möjligt att bedöma detta kedjehandelsfall.

Vid en jämförelse med tabell 3 framgår, att 17 av ovannämnda kedjehandelsfall beröra distributionsföretag, vilkas medelpriser för inköpt råkraft uppgå till minst 10 öre/kWh. I 16 av dessa fall är kedjehandeln numera avvecklad eller att betrakta som skenbar. Det återstående har kommenterats ovan under B nr 11. I vilken mån kedjehandeln som sådan verkat prisuppdrivande kan dock ej med bestämdhet anges, enär priset påverkas av flera andra faktorer än en eventuell mellanhandsvinst.

Kedjehandels inverkan på konsumtionspriset granskas närmare nedan i samband med undersökning av distributionsföretag med höga medelpriser.

Distributionsföretagens kraftavsättning

Undersökningsmaterialets omfattning

Det stora flertalet distributionsföretag täcka helt eller delvis sitt behov av råkraft genom inköp. Från leveranspunkten — vanligen en transformators hög- eller lågspänningssida, där kraften uppmätes — vidarebefordras kraften över ett distributionsföretaget tillhörigt ortsnät till allmänheten. En del distributionsföretag förse dessutom särskilda storförbrukare, företrädesvis industrier, med elektrisk kraft. Denna avsättning avser vanligen högspänd kraft enligt särskilda tariffer och är ej medräknad i följande framställning, som endast omfattar företagens leveranser av energi för borgerliga behov (belysning samt kraft för hushåll, jordbruk, hantverk och småindustri).

I bilaga 1 angives enligt föreliggande uppgifter från distributionsföretagen i länet dels den under år 1944 för borgerliga behov försålda energimängden i tusental kWh (kolumn 6), varmed avses den energi, som uppmäts vid förbrukarnas mätare, dels medelförbrukningen per enhet, dvs. den specifika energiförbrukningen (kolumn 7), dels ock medelpriserna m_1 och m_2 (kolumnerna 8 och 9).

För 24 av distributionsföretagen i länet saknas i bilaga 1 uppgifter om energiavsättning, specifik energiförbrukning och medelpriser. Det gäller här företag med ackordstariffer, hos vilka någon uppmätning av energien ej förekommer, eller i en del fall företag, som nyligen börjat sin distributionsverksamhet och sålunda icke kunnat meddela förbrukningsuppgifter för ett helt år. Två företag, Motala Ströms KrAB och Linköpings El.Kraft- och Belysnings AB, ha lämnat särskilda uppgifter för stads- resp. landsbygdsdistribution och räknas därför såsom vardera två företag (ett stads- och ett landsbygdsföretag). Uppgifterna angående Motala Ströms KrAB:s stadsdistribution omfatta

förutom städerna Motala och Vadstena även samhällena Ödeshög, Backasand, Hästholmen, Borensberg och Tjällmo. Sålunda redovisas i det följande 6 stadsföretag och 201 landsbygdsföretag eller tillhopa 207 företag. Uppgifterna om energiavsättning, specifik förbrukning och medelpriser avse dock endast 183 företag (6 stads- och 177 landsbygdsföretag).

Distributionsföretagens storlek

Länets 207 i undersökningen ingående distributionsföretag äro av mycket skiftande storlek beträffande såväl distributionsområdenas omfattning som antal konsumenter och årligen försäld energimängd. I bilaga 1, kolumn 5, anges för varje företag antalet förbrukare, varmed här avses icke blott personhushåll utan även hantverkslokaler, butiker, samlingslokaler o. d. Det i bilagan angivna sammanlagda antalet förbrukare, 107 267, kan redan på grund härav ej direkt jämföras med den officiella statistikens uppgifter om antalet förefintliga personhushåll i Östergötlands län (86 654 st. enligt folkräkningen den 31 december 1930). Ibland sträcka sig dessutom distributionsområdena på båda sidor om länsgränsen och som ovan nämnts har någon uppdelning av företagens verksamhet i sådana fall som regel ej skett.

I tabell 5 äro distributörerna sammanförda i grupper efter företagsform samt i stads- och landsbygdsföretag. För varje grupp upptagas värdena för det största och det minsta företaget samt medeltalet för alla företag inom gruppen icke blott beträffande antalet förbrukare och försäld energimängd utan även beträffande antalet kommuner, inom vilka företaget idkar distributionsverksamhet. Bortsett från Statens Järnvägar, Mellersta Östergötlands Järnvägar AB, Motala Krv och Motala Ströms KrAB, som ha en flera län om-

Tabell 5. Detaljdistributörernas distributionsområden, konsumentantal och energiavsättning

Företagsform	Antal företag	Distribuerar till nedanstående antal						Försäld energi (1 000 kWh)		
		kommuner			förbrukare			max.	min.	medel
		max.	min.	medel	max.	min.	medel			
Staten.....	1	8	8	8	39	39	39	38	38	38
Kommun	6	8	1	2.3	33 234	19	6 327	19 572	4	4 143
Aktiebolag	6	51	1	22.8	19 055	3 347	8 261	10 089	1 513	5 515
Ekonomisk förening	133	13	1	1.6	1 106	4	88	2 010	2	80
Underhållsförening..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Industri	21	3	1	1.3	1 532	6	320	1 496	1	275
Enskild person.....	33	2	1	1.1	137	4	16	52	0	6
Speciell	7	.	1	.	408	10	117	213	2	57
Stadsföretag.....	6	8	1	3.3	33 234	866	11 220	19 572	829	7 169
Landsbygdsföretag..	201	51	1	2.1	9 000	4	200	6 991	0	168
Länet	207	51	1	2.1	33 234	4	521	19 572	0	397

spännade distribution, äro alla inom vederbörande företags distributionsområde liggande kommuner medtagna, även om de äro att hänföra till annat län. Då kommunerna ju äro av mycket skiftande storlek och företagens verksamhet kan avse större eller mindre delar av en kommun, bör antalet distributionskommuner ej uppfattas såsom ett fullgott uttryck för omfattningen av de olika företagens verksamhet. Under rubriken speciella företag har antalet kommuner ej angivits, enär uppgifter härom saknas för Statens Järnvägar och Mellersta Östergötlands Järnvägar AB. Det gäller emellertid här huvudsakligen distribution till tjänstemän, bosatta utefter järnvägen. Uppgifterna angående försåld energi avse som ovan nämnts endast 183 företag.

De flesta företags distributionsområden sträcka sig icke över flera än en eller två kommuner. Av samtliga företag ha 146 st. (71 %) distribution endast inom en kommun och blott 10 st. (5 %), nämligen 1 statligt, 1 kommunalt, 5 aktiebolag och 3 ekonomiska föreningar, ha distribution i mer än fem kommuner.

Av samtliga förbrukare i länet erhålla 46 % elkraft från aktiebolag, 36 % från kommunala företag, 11 % från ekonomiska föreningar, 6 % från industrier och 1 % från övriga slags företag. Av hela den detaljdistribuerade energien belöper på aktiebolag 45 %, kommunala företag 34 %, ekonomiska föreningar 14 %, industrier 6 % och övriga slags företag 1 %.

Det största distributionsföretaget i länet är, om hänsyn tages endast till distributionskommunernas antal, Forsaströms KrAB, som distribuerar i 51 kommuner. Motala Ströms KrAB:s och Linköpings El.Kraft- och Belysnings AB:s landsbygdistribution berör 38 resp. 26 kommuner. Det största antalet förbrukare, 33 234, uppvisar Norrköpings Kommunala Affärsverk. Därefter följa Linköpings El.Kraft- och Belysnings AB med 19 055 och Motala Ströms KrAB med 10 575 förbrukare belöpande på företagens stadsdistribution. Av landsbygdsföretagen redovisa Forsaströms KrAB 9 000 och Vikbolandets El.KrAB 3 800 förbrukare. I fråga om energiavsättningens storlek kommer först de tre ovannämnda stadsföretagen. Medräknas endast de rena landsbygdsföretagen är storleksföljden Forsaströms KrAB (7,0 milj. kWh), Svartådalens El.Kraft- och Df (2,0 milj. kWh), Vikbolandets El.KrAB (1,5 milj. kWh) och AB Svenska Metallverken (1,5 milj. kWh).

En stor del av distributionsföretagen i länet äro mycket små. Sålunda tillgodose 78 st., motsvarande 38 % av samtliga företag i länet, ett lägre antal än 20 förbrukare. Av dessa småföretag äro 46 ekonomiska föreningar, 26 i enskild persons ägo, 3 speciella företag, 2 industrier och 1 kommunalt. Den till konsumenterna försålda energimängden understiger 5 000 kWh i fråga om 32 företag, nämligen 18 tillhöriga enskild person, 11 ekonomiska föreningar, 1 kommunalt, 1 industri och 1 speciellt företag. Bland dessa senare äro ej medräknade några av de 24 företagen för vilka uppgifter om försåld energi saknas. Även de torde dock i allmänhet ha obetydlig energiavsättning.

Vid jämförelse mellan stads- och landsbygdsföretag bör iakttagas, att siffrorna för stadsföretagen i en del fall inbegripa även dessa företags distri-

bution inom angränsande landsbygd. Enligt uppgift bedriver exempelvis Norrköpings Kommunala Affärsverk distribution jämväl inom 7 närliggande landskommuner.

Tariffer

I den inledande översikten, kap. III, har en närmare beskrivning lämnats över förekommande typer av tariffer, dessas benämning, klassificering och beteckning med typnummer, vilket ger upplysning om av vilka beståndsdelar (fast avgift, effektagift och energiavgift) vederbörande tariff är uppbyggd. I bilaga 1, kolumn 10, har för varje distributionsföretag angivits dess tariffuppsättning genom uppräknings av typnumren på de tariffer, företaget tillämpar. Om ett företag har ett flertal tariffer, som tillhöra samma typ men äro avsedda för olika ändamål (belysning, motordrift, matlagning etc.) eller olika användningsområden (bostäder, butiker, samlingslokaler etc.), sammanföras dessa i kolumn 10 under ett gemensamt typnummer. Betydelsen av de olika typnumren kan enklast utläsas med hjälp av den förklaring till tariffernas sifferbeteckning, som intagits såsom bilaga 3 till den inledande översikten.

Distributionsföretagen i Östergötlands län tillämpa sammanlagt 380 tariffer, dvs. i genomsnitt 2 per företag. Hos 148 företag förekomma endast en tariff. Det största antalet tariffer, 16 st., uppvisar Forsaströms KrAB. Söderköpings Stads Elverk redovisar 12 samt Norrköpings Kommunala Affärsverk 10 tariffer. De kommunala företagen och aktiebolagen ha i genomsnitt betydligt flera tariffer per företag än övriga företagsformer.

Av större intresse än det antal tariffer, varje företag uppvisar, är den eller de av företaget tillämpade tariffernas uppbyggnad. Denna åskådliggöres som ovan nämnts genom en sammanställning av tre siffror, tariffens typnummer. Av *tabell 6* framgår i vilken omfattning tariffer av olika typer tillämpas inom de skilda grupperna av distributionsföretag i länet. Tariffernas typnummer ha angivits inom parentes. En punkt i ett typnummer kan ersättas med vilken siffra som helst (utom 0 såsom tredje siffra) utan att typen ändras. För ett företag saknas specificerade tariffuppgifter. I tabellen redovisas sålunda endast 206 företag.

Av de 380 detaljdistributionstarifferna äro 219 grundavgiftstariffer och enligt dessa uttages 66 % av all distribuerad energi. Den enkla energitariffen är den närmast vanligaste. Den förekommer i 80 fall, men endast 4 % av omsättningen sker enligt denna tariff. Övriga tariff typer förekomma som av *tabell 6* framgår i betydligt mindre utsträckning.

Som ovan antytts förekommer, att skilda tariffer — om än av samma typ — tillämpas alltefter det ändamål, vartill energien användes. Enligt distributörernas uppgifter äro av de 380 tarifferna i länet 52 avsedda för energi till belysning och småapparater, 23 till motorer och ej ackumulerande värmeapparater, 7 till matlagning, 23 till ackumulerande värmeapparater och 270 till vilket ändamål som helst. Av de återstående avse 2 såväl belysning som

Tabell 6. Antal tariffer av olika typer hos skilda företagsgrupper

Tariff typ (med typnummer)	Antal tariffer som tillämpas inom företagsgrupperna									Energi- omsätt- ning %
	staten	kom- mun	AB	ekon. före- ning	under- hålls- fören.	in- dustri	enskild	speciell	Summa	
Enkel energitariff (001, 101)	—	6	9	16	—	18	21	10	80	4
Enkel blocktariff (002, 102)	—	8	7	1	—	12	1	—	29	20
Polygontariff (003, 103) och utnyttjningsta- riff (004, 104)	—	2	2	—	—	—	2	—	6	4
Tidspärrtariff (005, 105)	—	—	—	—	—	1	—	—	1	0
Säsongtariff (006, 106)	—	1	1	3	—	1	—	—	6	1
Tidgränstariff (007, 107)	—	2	1	—	—	1	—	—	4	0
Stegrabattariff (008, 108)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Effekttariff (01., 11.) ..	—	3	—	—	—	1	—	—	4	2
Effektgränstariff (04., 14.)	—	1	2	—	—	1	—	—	4	2
Grundavgiftstariff (2., 3., 4., 5., 6.) ..	1	17	15	147	—	23	10	6	219	66
Ackordtariff (. . 0) ..	—	1	5	3	—	8	9	1	27	1
Summa tariffer	1	41	42	170	—	66	43	17	380	100
Antal företag	1	6	6	132	—	21	33	7	206	—
Antal tariffer i genom- snitt per företag ..	1	7	7	1	—	3	1	2	2	—

motorer, 1 såväl belysning som elspisar, 1 såväl motorer som elspisar och 1 speciellt ändamål.

Sedan elkraftutredningen i januari 1947 framlagt betänkande med förslag till standardtariffer för detaljdistribution av elektrisk kraft (SOU 1947: 4) kan förväntas, att för vanlig detaljdistribution till hushåll, jordbruk, hantverk och småindustri den i betänkandet föreslagna normaltariffen skall komma till allt allmännare användning. Normaltariffen utgöres av en grundavgiftstariff, sammansatt — förutom av en engångsavgift — av tre årligen återkommande avgifter, nämligen en abonnentavgift per mätpunkt utgörande 5 kr. vid enfas- och 10 kr. vid trefasanslutning, en grundavgift per normaltariffenhet (Nte) och en energiavgift av 6 öre per kWh. En stickprovsondörkning i slutet av år 1947 har givit vid handen, att ett stort antal företag i Östergötlands län då hade frågan om övergång till normaltariffen under övervägande.

Specifik energiförbrukning

Att en bygd blivit elektrifierad innebär, att den har tillgång till elektrisk kraft. I vilken omfattning denna tillgång verkligen utnyttjas får man känne-

dom om genom att fastställa *den specifika energiförbrukningen*, dvs. den för bygden genomsnittliga energiuttagningen under ett år hos varje konsument eller hushåll. Då hushållen kunna vara av mycket skiftande storlek har för utredningens ändamål införts begreppet *förbrukningsenhet* (F) såsom en för hela landet gemensam måttenhet för gradering av konsumenthushållen efter deras storlek, dvs. deras elektrifieringsbehov. Den enskilde förbrukaren anses representera det antal förbrukningsenheter, som motsvarar summan av antalet rum och antalet hektar odlad jord med ett tillägg till summan av 2 enheter. Den specifika energiförbrukningen inom ett företags distributionsområde anges i bilaga 1, kolumn 7, såsom den genomsnittliga energiuttagningen under ett år per förbrukningsenhet (kWh/F) inom området. Antalet förbrukningsenheter inom ett distributionsområde har kunnat uppskattas med ledning av den officiella statistikens uppgifter om rumsantal och åkerareal.¹

Uppgifterna i kolumn 7 utgöra ett uttryck för i vilken grad den elektriska kraften utnyttjas inom respektive distributionsområden. I största allmänhet kan man säga, att en specifik energiuttagning, som håller sig under 30 à 35 kWh/F ger en antydning om, att området ifråga huvudsakligen endast är belysningselektrifierat. En dubbelt så stor medelförbrukning, 60 à 70 kWh/F, gör det troligt, att elkraften inom området även användes för motor-drift och en specifik energiförbrukning av över 100 kWh/F antyder en ännu mera vidgad användning av den elektriska energien. Inom områden, där elkraften fått en mycket omfattande användning, t. ex. till såväl belysning och motorer som matlagning och bostadsuppvärmning, kan den specifika energiförbrukningen stiga till 1 000 kWh/F och däröver. Elkraftutredningen har, såsom i den inledande översikten (sid. 66) framhållits, utgått ifrån att en specifik energiförbrukning av 65 kWh/F motsvarade vad som kunde anses vara en rimlig elektrifieringsnivå på landsbygden.

I *diagram 3* är den genomsnittliga energiförbrukningen per förbrukningsenhet inom de olika distributionsområdena grafiskt återgiven. Företagens storlek har utmärkts genom att antalet förbrukningsenheter avsatts efter den horisontella axeln. Stadsföretagens staplar ha markerats genom streckning. Eftersom en del stadsföretag ha distribution även på landsbygden ger diagrammet ej en fullt riktig avvägning mellan städer och landsbygd. Med ledning av uppgifterna i bilaga 1, kolumn 7, kan ett godtyckligt utvalt företags läge i diagrammet lätt bestämmas, varigenom man får en uppfattning om hur pass välelektrifierat företags distributionsområde är i jämförelse med övriga områden i länet.

Tabell 7 utvisar den specifika energiförbrukningen inom olika företagsgruppers distributionsområden. För varje grupp angivas värdena för de företag, som uppvisa högsta och lägsta energiuttagningen per förbrukningsenhet, ävensom genomsnittsvärdet för hela gruppen.

¹ Begreppet förbrukningsenhet förklaras närmare i den inledande översikten sid. 64.

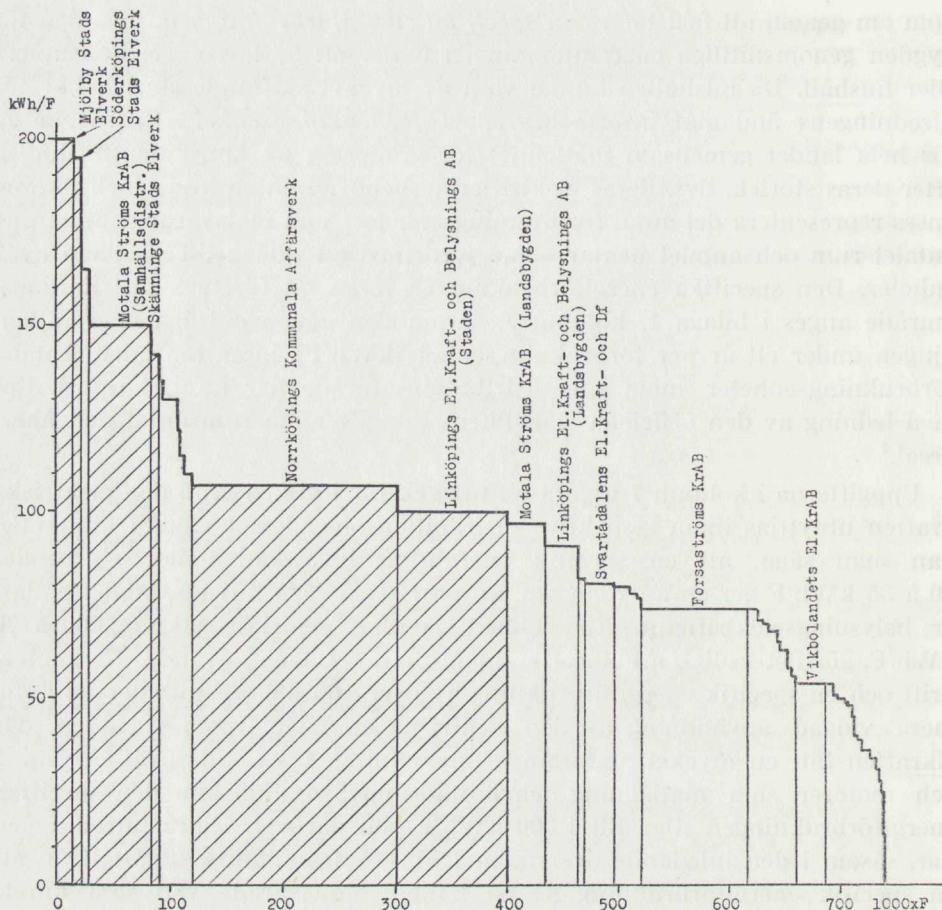

Diagram 3. Specifik energiförbrukning (kWh/F) hos distributionsföretagen.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

Tabell 7. Specifik energiförbrukning inom olika grupper
av företag

Företagsform	Specifik energiförbrukning(kWh/F)		
	max.	min.	medel
Staten	67	67	67
Kommun	200	34	117
Aktiebolag	150	53	97
Ekonomisk förening.....	166	14	71
Underhållsförening	—	—	—
Industri	200	21	105
Enskild person	120	18	44
Speciell	200	35	85
Stadsföretag	200	100	119
Landsbygdsföretag	200	14	78
Länet	200	14	98

Av sammanställningen framgår bl. a., att den specifika energiförbrukningen hos företag i Östergötlands län i medeltal är 98 kWh/F och varierar mellan 200 och 14 kWh/F. Elektrifieringsnivån är i genomsnitt högst inom de kommunala och lägst inom de av enskild person drivna företagens distributionsområden. Hos stadsföretagen är den specifika energiförbrukningen i medeltal 119 kWh/F. Genomsnittsvärdet för landsbygdsföretagen, 78 kWh/F, är något högre än det av elkraftutredningen antagna medelvärdet. Elektrifieringsnivån är emellertid mycket olika i de skilda landsbygdsområdena.

Medelpriser

På grundval av företagens uppgifter om konsumenternas energiförbrukning samt bruttointkomsten av den försålda energien kan det inom distributionsområdet gällande priset per såld kWh uträknas. Detta pris utgör *det verkliga medelpriset* vid försäljning av elektrisk energi och har betecknats m_1 . Då många företags tariffer äro av progressiv natur och sålunda medge ett lägre pris vid ökad uttagning, blir medelpriset m_1 beroende av energiförbrukningens omfattning. Medelpriset kan därför bli olika för två företag med exakt samma tariffuppsättning, om nämligen den specifika energiuttagningen är olika inom deras områden. Av det föregående framgår, att den specifika energiuttagningen uppvisar stora variationer inom olika distributionsområden. Medelpriset m_1 är därför ej lämpligt som direkt jämförelsepris.

Därest elkraften utnyttjades i lika hög grad inom alla distributionsområden i landet, skulle de olika distributörernas medelpriser kunna direkt jämföras med varandra. Ett på denna förutsättning grundat medelpris har uträknats för varje företag. Detta är avsett som *jämförelsepris* (betecknat m_2) och utgöres av det pris, som gällande tariffer skulle medföra vid en förutsatt specifik energiförbrukning av i genomsnitt 65 kWh/F, dvs. det antagna medelvärdet för landsbygden.

En närmare redogörelse för principerna för beräkningen av medelpriserna m_1 och m_2 har lämnats i den inledande översikten, kap. VII. Det är att märka, att medelpriserna icke avse att utvisa, vad en enstaka abonnent får betala. De ange helt enkelt distributionsföretagets medelinkomst per kWh av all företagets distribution för borgerliga behov. Medelvärdena m_1 och m_2 äro sålunda genomsnittspris, som gälla för distributionsområdet som helhet betraktat.

Medelpriserna m_1 och m_2 ha angivits för varje företag i bilaga 1, kolumnerna 8 och 9.

Vid en jämförelse mellan ett visst företags verkliga medelpris (m_1) och beräknade medelpris (m_2) kunna följande allmänna synpunkter framhållas. Om ett företag tillämpar en enda tariff, som är av icke progressiv natur, och energipriset sålunda är detsamma oavsett energiuttagningens omfattning, bli m_1 och m_2 lika stora. Tillämpar

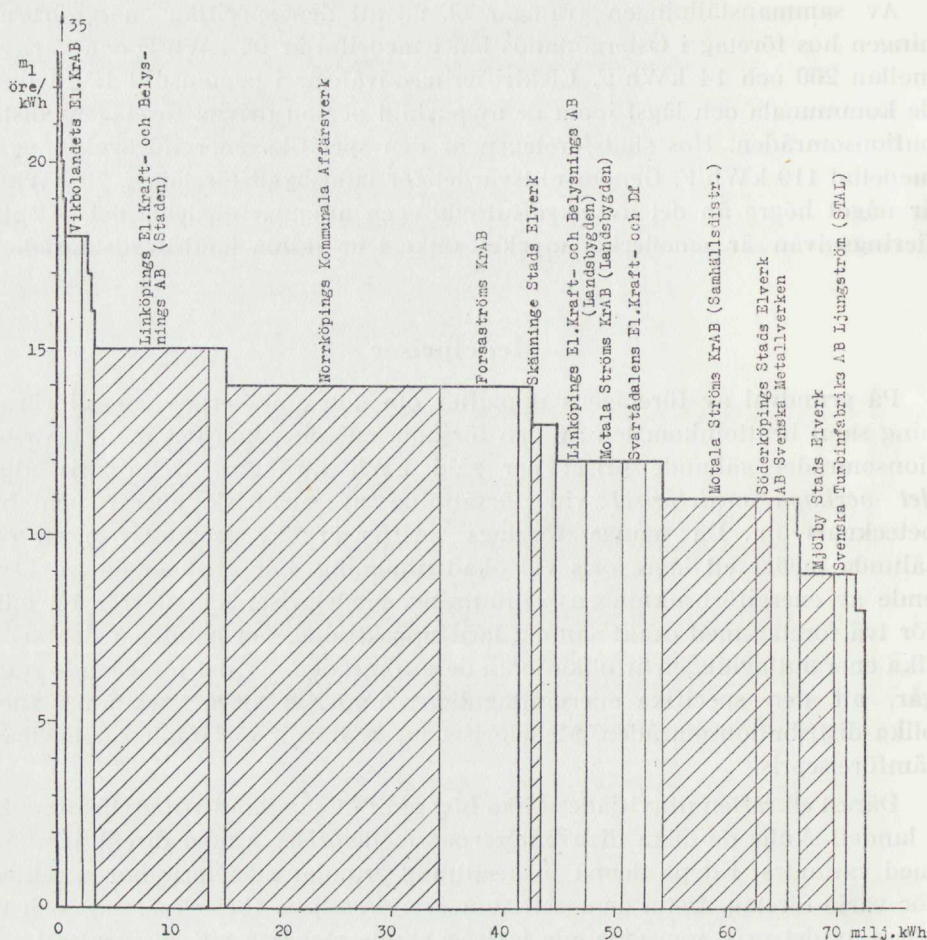

Diagram 4. Verkligt medelpris (m_1) för detaljdistribuerad kraft.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

företaget flera icke progressiva tariffer, om än av samma typ¹, exempelvis enkla energitariffer med olika pris för belysning och motordrift, kan det inträffa, att m_1 och m_2 bli olika. Detta beror på att förbrukningens fördelning på nämnda ändamål vid en elektrifieringsnivå av 65 kWh/F, som lagts till grund för beräkningen av m_2 . i vissa fall kan avvika från den nu rådande, på vilken beräkningen av m_1 grundar sig. Klart är vidare, att m_1 och m_2 bli lika stora, om den gällande specifika energiförbrukningen inom företagets distributionsområde är just den för m_2 beräknade, nämligen 65 kWh/F. Med nyss nämnda undantag gäller regeln, att om för ett visst företag medelpriserna m_1 och m_2 äro olika, så utvisar detta, att företaget tillämpar åtminstone någon tariff av progressiv natur. Storleken av skillnaden mellan m_1 och

¹ Om ett företag har flera tariffer av samma typ anges i bil. 1, kolumn 10, endast ett typnummer. (Se sid. 21.)

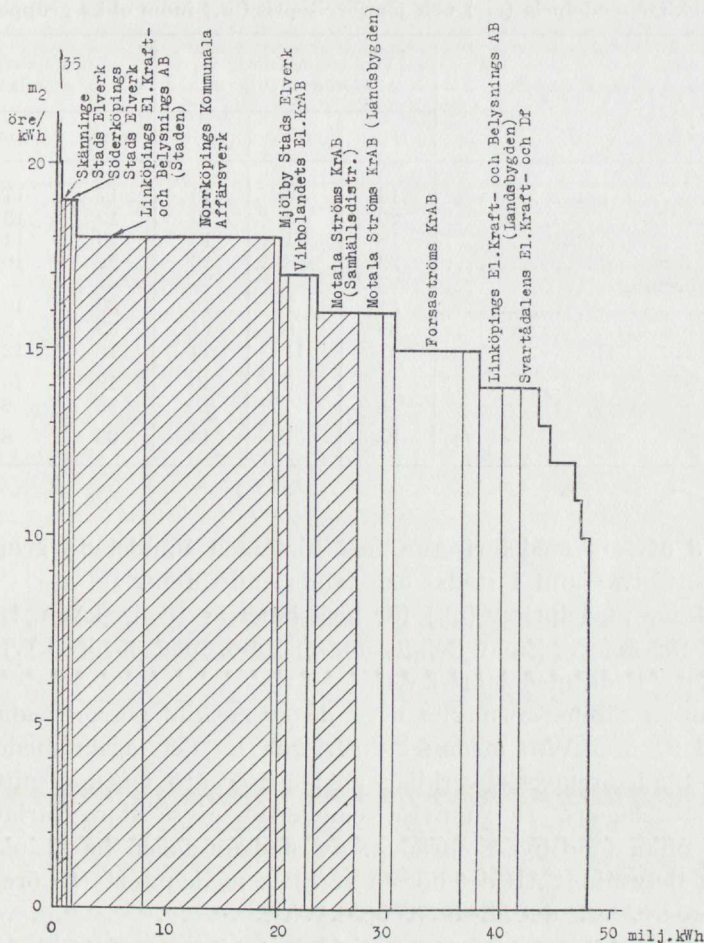

Diagram 5. Jämförelsepris (m_2), utgörande beräknat medelpris för detaljdistribuerad kraft vid en specifik energiförbrukning av 65 kWh/F.
(Stadsföretagens staplar äro streckade.)

m_2 påverkas sålunda av två olika omständigheter, nämligen dels den specifika energiförbrukningen, dels gällande tariffers progressivitet. Ju närmare företagets specifika energiförbrukning ligger jämförelsevärdet 65 kWh/F och ju mindre progressiva dess tariffier äro, desto mindre blir skillnaden mellan m_1 och m_2 . Om ett företag uppvisar särskilt låg eller också särskilt hög specifik energiförbrukning eller starkt progressiva tariffier, blir skillnaden mellan m_1 och m_2 stor.

En grafisk framställning av medelpriserna hos företagen i Östergötlands län finnes återgiven i diagram 4, som avser det verkliga medelpriset m_1 , och diagram 5, som avser jämförelsepriset m_2 . Företagens storlek har utmärkts genom att energiomsättningen avsatts å den horisontella axeln.

Tabell 8. Verkligt medelpris (m_1) och jämförelsepris (m_2) inom olika grupper av företag

Företagsform	Verkligt medelpris m_1 (öre/kWh)			Jämförelsepris m_2 (öre/kWh)		
	max.	min.	medel	max.	min.	medel
Staten	16	16	16	17	17	17
Kommun	20	9	13	19	13	18
Aktiebolag	18	11	13	18	14	16
Ekonomisk förening	29	8	13	22	10	13
Underhållsförening	—	—	—	—	—	—
Industri	31	7	12	30	10	16
Enskild person	35	8	21	35	8	20
Speciell	17	11	14	18	12	16
Stadsföretag	15	9	13	19	16	18
Landsbygdsföretag	35	7	13	35	8	15
Länet	35	7	13	35	8	16

Tabell 8 utvisar medelpriserna hos företagen uppdelade gruppvis efter organisationsform samt i stads- och landsbygdsföretag.

Det verkliga medelpriset (m_1) för hela länet är 13 öre/kWh. Högst ligger en enskild företagare, Einar Bengtsson, Tjällmo, med 35 öre/kWh och lägst AB Borggårds Bruk med 7 öre/kWh.

Av de olika företagsformerna ligga de av enskild person ägda företagen högst med 21 öre/kWh, medan industrierna ha det lägsta medelpriset, 12 öre/kWh. Stadsföretagens verkliga medelpriser äro i genomsnitt lika med landsbygdsföretagens. De uppvisa emellertid ej så stora variationer som priserna i olika landsbygdsområden. Av stadsföretagen har Linköpings El. Kraft- och Belysnings AB det högsta verkliga medelpriset (15 öre/kWh) och Mjölby Stads Elverk det lägsta (9 öre/kWh).

De högsta verkliga medelpriserna i länet förekomma hos landsbygdsföretagen. Högst ligger som nämnts Einar Bengtsson, Tjällmo med 35 öre/kWh. Därefter följa Forsnäs AB med 31 och Beatelunds Tegelbruk och Gård med 30 öre/kWh. Den sammanlagda energiomsättningen för dessa 3 företag utgör mindre än 0,1 % av hela omsättningen på landsbygden. Av landsbygdsföretagen i övrigt ligga 7 i prisgruppen 25—29 öre/kWh med sammanlagt 0,3 % av energiomsättningen, 25 i prisgruppen 20—24 öre/kWh med 1,4 % av omsättningen, 57 i prisgruppen 15—19 öre/kWh med 14,8 % av omsättningen, 71 i prisgruppen 10—14 öre/kWh med 73,3 % och 14 i prisgruppen 7—9 öre/kWh med 10,2 % av den totala omsättningen hos samtliga landsbygdsföretag.

Ett högt m_1 -värde behöver ej ha sin grund i olämplig prispolitik från företagets sida. Även de mest ändamålsenliga tariffer kunna medföra ett högt verkligt medelpris, om nämligen elkraften inom distributionsområdet utnyttjas i mycket obetydlig omfattning (exempelvis på grund av att företagets verksamhet nyligen påbörjats). Den specifika energiförbrukningen är för

intet av de 10 företagen med m_1 -priser på 25 öre/kWh eller däröver högre än 45 kWh/F. I den mån ifrågavarande företag visa höga medelpriser även vid en specifik energiuttagning av 65 kWh/F, komma de att nedan bli föremål för undersökning i samband med redogörelsen för företag med höga jämförelsepriser.

Jämförelsepriset m_2 , dvs. det beräknade genomsnittspriset vid en medelförbrukning av 65 kWh/F, är för hela länet 16 öre/kWh. Det högsta i länet förekommande jämförelsepriset, 35 öre/kWh, gäller Einar Bengtsson, Tjällmo, som endast har en enkel energitariff med detta pris. Det lägsta jämförelsepriset, 8 öre/kWh, uppvisas av Hångers Egendom. Av de efter företagsformer indelade grupperna förete de av enskild person drivna företagen i genomsnitt det högsta m_2 -värdet (20 öre/kWh). Det lägsta jämförelsepriset i medeltal per företag (13 öre/kWh) förekommer hos de ekonomiska föreningarna. Jämförelsepriset hos stadsföretagen är i genomsnitt 3 öre/kWh högre än hos landsbygdsföretagen (18 resp. 15 öre/kWh).

Topprisföretag

För att utröna alla tänkbara orsaker till förekommande höga jämförelsepriser skulle ha erfordrats en mångfald uppgifter, som icke lämpligen kunnat infordras från företagen. På grundval av föreliggande material ha emellertid de företag, vilkas jämförelsepris m_2 uppgår till 20 öre/kWh eller däröver, i det följande benämnda »topprisföretag», underkastats särskild granskning.

Topprisföretagen i Östergötlands län äro 14 st. eller 7 % av samtliga distributörer. Sammanlagt distribuera topprisföretagen, som alla äro landsbygdsföretag, energi till 475 förbrukare, motsvarande 1 % av landsbygdsföretagens samtliga förbrukare.

I följande tabell 9 lämnas specificerade uppgifter beträffande de 4 företag, vilkas jämförelsepriser uppgå till minst 25 öre/kWh, samt vissa medelvärden beträffande dels dessa företag i högsta prisgruppen, dels samtliga topprisföretag. För jämförelse ha vidare motsvarande medeltal angivits för alla landsbygdsföretag i länet.

Av tabell 9 framgår, att av de där upptagna företagen i högsta prisgruppen 3 drivas av enskild person och 1 är industri. Av samtliga 14 topprisföretag tillhöra 8 enskilda personer, 3 äro ekonomiska föreningar och 3 industriföretag. Om varje typgrupp undersökes för sig finnas de procentuellt flesta topprisföretagen bland de av enskild person tillhöriga företagen.

En undersökning av topprisföretagens råkraftanskaffning visar, att 2 företag (14 %) äro helt självförsörjande, medan 12 företag (86 %) äro totalinköpande. För länet i dess helhet gäller att 16 % av företagen äro helt eller delvis självförsörjande och 84 % totalinköpande.

Av de 12 totalinköpande topprisföretagen erhålla 9 kraft från Motala Krv eller Motala Ströms KrAB, därav 6 direkt och 3 från dessa leverantörer över

Tabell 9. Landsbygdsföretag med höga jämförelsepriser

Jämförelsepris m_2 (öre/kWh)	Företagets namn	Företagsform	Råkraftanskaffning					Detaljdistribution	
			Begen kraftstation (E)	Över antal mellanled	Ursprunglig råkraftleverantör	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medelpris m_0 (öre/kWh)	Antal förbrukare	Tariff typer
35	Einar Bengtsson ..	ensk.	—	—	Motala Ströms KrAB	7	10,1	6	001
30	Beatelunds Tegelbruk och Gård	ind.	—	1	Motala Krv....	.	.	6	001
25	Robert Johansson..	ensk.	—	—	Motala Ströms KrAB	22	7,8	6	001
"	Mariehovs Egendom	"	—	1	Motala Krv....	.	.	11	001
35—25	Ovannämnda företag				medeltal	15	8,3	7	
35—20	Samtliga topprisföretag				"	12	9,3	34	
35—7	" landsbygdsföretag				"	137	5,6	200	

ett mellanled. I 3 fall är Smålands KrAB ursprunglig råkraftleverantör, varav i 2 fall över ett mellanled och i 1 fall över två mellanled.

Som av ovanstående framgår förekommer kedjehandel med råkraft i 6 fall beträffande topprisföretagen. I 5 av dessa fall är kedjehandeln att betrakta som skenbar. Det återstående har kommenterats ovan under rubriken »Övrig kedjehandel» (nr 11).

Topprispföretagen inköpa i regel små energibelopp till ofta relativt höga inköpspriser. Medeltalen per företag äro 12 000 kWh inköpt råkraft till 9,3 öre/kWh mot 137 000 kWh till 5,6 öre/kWh beträffande samtliga landsbygdsföretag. Att märka är emellertid, att dessa medeltal hänföra sig endast till det begränsade antal företag, beträffande vilka uppgifter om råkraftinköp föreligga.

Skillnaden mellan inköpspris (m_0) och försäljningspris (m_1) är störst hos följande företag: Einar Bengtsson, Tjällmo ($m_0 = 10,1$ och $m_1 = 35$ öre/kWh) och Oppeby El.Df ($m_0 = 12,0$ och $m_1 = 28$ öre/kWh).

På varje landsbygdsföretag i länet belöpa i genomsnitt 200 förbrukare. Topprispföretagen uppvisa i medeltal blott 34 förbrukare per företag. För de 4 företagen i den högsta prisgruppen är medeltalet ännu lägre (7 förbrukare per företag).

Av särskilt intresse vid undersökningen av företag med höga jämförelsepris äro de av dessa företag tillämpade tarifftyperna. De 14 topprisföretagen redovisa tillsammans 19 tariffer, därav 10 enkla energitariffer, 7 grundavgiftstariffer, 1 polygon- och utnyttjningstariff och 1 säsongtariff. De i tabell 9 upptagna 4 topprisföretagen i högsta prisgruppen tillämpa alla endast en tariff, nämligen enkel energitariff (typnummer 001). Topprispföretagen använda sålunda enkel energitariff i betydligt större utsträckning än företagen

i allmänhet. Progressiva tariffer förekomma däremot mera sällan hos toppprisföretagen.

De flesta av toppprisföretagen äro belägna i skogsbygderna i norra delen av länet.

De här undersökta företagen, dvs. de som vid en förutsatt specifik energituttagning inom respektive distributionsområden av 65 kWh/F skulle uppnå medelpriser på minst 20 öre/kWh, uppvisa i verkligheten en lägre specifik energiförbrukning än den förutsatta och till följd därav ett verkligt medelpris m_1 , som är lika med eller högre än jämförelsepriset m_2 .

Den verkställda granskningen av de 14 toppprisföretagen utvisar,

att alla äro landsbygdsföretag,

att intet statligt, kommunalt företag, aktiebolag eller speciellt företag förekommer bland toppprisföretagen, medan grupperna av enskild person tillhöriga företag, industrier och ekonomiska föreningar i nämnd ordning i förhållande till antalet företag inom varje grupp innehålla de flesta toppprisföretagen,

att de i regel inköpa små energimängder och att de följaktligen få betala något högre pris för råkraft än landsbygdsföretagen i allmänhet,

att kedjehandel med råkraft förekommer i något större utsträckning bland dem än bland samtliga landsbygdsföretag i länet,

att genomsnittliga antalet förbrukare hos dem är betydligt lägre eller blott 17 % av medelvärdet för samtliga landsbygdsföretag,

att de i allmänhet tillämpa betydligt mera primitiva tariffer än övriga landsbygdsföretag, samt

att toppprisföretagen företrädesvis ligga i skogsbygderna i länets norra del.

Beträffande 24 distributionsföretag, av vilka 10 äro nystartade och 14 enbart eller huvudsakligen tillämpa ackordstariffer, saknas som ovan nämnts uppgifter för beräkning av medelpris, och det har sålunda ej kunnat fastställas huruvida de äro att betrakta som toppprisföretag. Av företagen med ackordstariffer drivas 9 av enskild person och 5 äro industrier. Halva antalet har egen kraftstation, därav 4 utan förbindelse med stamlinjenätet, medan de återstående äro totalinköpande. De flesta äro liksom toppprisföretagen belägna i skogsbygden i norra delen av länet och deras distributionsområden äro små. Det genomsnittliga antalet förbrukare hos företagen med ackordstariffer är 28, dvs. blott 14 % av motsvarande medelvärde för samtliga landsbygdsföretag. I flera fall sker distribution endast eller huvudsakligen till hos företaget anställda personer.

De tillämpade ackordstarifferna innehålla skiftande prisbestämmelser. Av ifrågavarande företag tillämpa åtta årsavgifter per förbrukare, vilka hos olika företag variera mellan 50 och 15 kr. Tre företag uttaga viss årsavgift per ljuspunkt (max. 12 kr., min. 7 kr.) och två tillämpa årsavgifter beräknade per watt lampeffekt (30 resp. 24 öre/watt). Hos ett företag slutligen bestämmas avgifterna från fall till fall.

Sammanfattningsvis kan om ifrågavarande 14 företag med ackordstariffer, som ej ingå i medelprisundersökningen, sägas, att flertalet utgöras av små, av enskild person eller industrier drivna företag, som förse ett fåtal konsumenter — ofta anställda hos företaget — med energi huvudsakligen för belysning.

Engångsavgifter

I föreliggande redogörelse har vid beräkningen av priserna på elkraft inom de olika distributionsområdena tagits hänsyn endast till de avgifter, som förbrukarna få betala enligt företagets gällande tariffer, och eventuellt utgående årliga underhållsavgifter. I och med att elektrifieringen blivit genomförd inom ett område och engångsavgifterna slutbetalats, bli också dessa avgifter de enda aktuella.

I samband med tillkomsten av ett nytt distributionsföretag eller eljest vid anslutning av en nytilkommen förbrukare utkräves emellertid vanligen en engångsavgift, antingen i form av en inträdesavgift för medlemskap i en distributionsförening eller i form av en särskild anslutningsavgift. Engångsavgiftens innebörd och betydelse har utförligt behandlats i den inledande översikten, kap. VIII, vari även framhållits de omständigheter, som omöjliggjort ett eljest önskvärt hänsynstagande till dessa avgifter vid bedömning av gällande priser på elektrisk kraft. Enär företagets uppgifter angående engångsavgifterna i många fall äro ofullständiga och osäkra, kan någon tillförlitlig redogörelse för desamma icke lämnas.

Av de 207 distributionsföretagen i Östergötlands län ha 75 icke kunnat lämna några uppgifter om engångsavgifterna, 2 företag ha meddelat, att nyanslutning ej vore aktuell och 41 företag ha uppgivit, att några engångsavgifter ej förekomma. Hos 7 företag bestämmas engångsavgifterna från fall till fall.

Specificerade uppgifter om förekommande engångsavgifter föreligga sålunda endast för 82 företag, nämligen 2 kommunala, 3 aktiebolag, 72 ekonomiska föreningar, 4 industrier och 1 speciellt företag. För 27 av ifrågavarande företag gäller, att en nytillträdande abonnent själv får bestrida alla nödiga anläggningskostnader i form av en anslutnings- eller inträdesavgift. I fem av dessa fall betalar abonnenten dessutom en viss avgift per enhet, rum eller centralblocks-enhet (CB-enhet). I ett fall bekostar abonnenten endast en del av anläggningen, medan företaget svarar för resten.

Fast engångsavgift, som är oberoende av anläggningskostnaden eller förbrukarens storlek, förekommer i två fall.

Hos 52 företag, nämligen 2 kommunala, 2 aktiebolag, 47 ekonomiska föreningar och 1 industri, förekommer, att engångsavgiften utgår med visst belopp per enhet, i regel CB-enhet. Vid sidan härav utgår hos ett av nämnda företag en viss fast avgift. Avgiftsberäkningen per CB-enhet hos olika företag varierar mellan 25 och 100 kr. och är i genomsnitt omkring 50 kr.

Stadsföretagen uttaga i regel inga engångsavgifter av nytilträdande abonnenter inom det egentliga distributionsområdet. Söderköpings Stads Elverk uttager emellertid inom staden en anslutningsavgift av 50 kr. per fastighet med tillägg av 10 kr. per rum och utom staden hela anläggningskostnaden.

Anslutningsavgift för abonnenter utanför stadens område uttages av Norrköpings Kommunala Affärsverk med 10—50 kr. per CB-enhet och därjämte inom vissa områden fast avgift av 100 kr. och av Linköpings El. Kraft- och Belysnings AB med 40 kr. per CB-enhet. Söderköpings Stads Elverk uttager hela anläggningskostnaden av abonnenter utanför stadens jurisdiktionsområde. Även Motala Ströms KrAB tillämpar engångsavgifter endast på landsbygden, nämligen för slättbygd 30 kr. och för skogsbygd 50 kr. per CB-enhet. Forsaströms KrAB, som har en omfattande landsbygdsdistribution, bestämmer engångsavgiftens storlek enligt räntabilitetskalkyl, dock med viss maximering av avgiften.

Engångsavgifternas belopp äro som av ovanstående översikt framgår mycket varierande hos olika företag. Det har därför ej varit möjligt att i detta sammanhang lämna en mera specificerad redogörelse för engångsavgifternas storlek hos de olika företagen i länet.

Vissa företag med höga kraftpriser förete å andra sidan låga engångsavgifter, vilket sålunda synes innebära, att dessa företag uttaga anläggningskostnaden helt eller delvis i form av energiavgifter. Enär någon medelvärdesberäkning av engångsavgifterna ej är möjlig att genomföra på grund av det skiftande beräkningssättet för dessa avgifter, kan någon direkt jämförelse mellan engångsavgifterna hos de företag, som uppvisa höga jämförelsepriser (topprisföretagen) och övriga företag i länet ej ske. Vid en närmare granskning av engångsavgifterna hos topprisföretagen kan emellertid icke spåras någon tendens, som ger vid handen att dessa företag skulle i större utsträckning än landsbygdsföretagen i allmänhet ha låga engångsavgifter. Topprisföretagen ge i detta avseende samma oenhetliga intryck som landsbygdsföretagen i allmänhet.

Uppgifter angående distributionsföretagen i Östergötlands län

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m ₀ (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försåld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företags tariffer
							verk- ligt m ₁	jäm- fö- relse m ₂	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Abbetorps El.Df, Väder- stad	Motala Krv.....	5	10·0	10	5	60	14	13	603
Gustav A:son Åhrén, Rogslösa ¹	Motala Ströms KrAB	18	9·1	4	3	120	15	15	001
Appuna El.Df, Appuna	Motala Krv.....	19	10·5	25	18	65	13	13	601
Appuna Gård (for Rock- ler), Appuna	"	12	9·2	4	.	.	.	.	900
Asby El.Df, Asbysand..	Tranås Stads El- verk ²	51	10·0	147	45	28	18	12	601
Ask El.Af, Österstad ..	Motala Ströms KrAB	131	7·8	70	128	100	10	12	601
Bakarekulla El.Df, Väst- ra Harg	Motala Krv.....	3	16·7	9	4	41	21	19	601
Beatelunds Tegelbruk och Gård (Gottfrid Sandwall), Söderkö- ping	Söderköpings Stads Elverk	.	.	6	1	21	30	30	001
Einar Bengtsson, L:a Holma, Tjällmo	Motala Ströms KrAB	7	10·1	6	1	18	35	35	001
Birkekärrs El.Df, Birke- kärr	Gusums Bruks & Fabriks AB	25	6·5	64	18	35	20	15	606
Bjärka-Säby Egendom, Bjärka-Säby	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk	³ .	.	49	20	35	24	21	201, 401
Bjäsäters El.Df, Stjär- norp	Motala Krv.....	12	11·7	18	12	62	14	14	601
Blackstads El.Df, Väder- stad	"	21	10·5	16	20	66	12	12	603
Blåvik-Malexanders El. Df, Malexander ⁴	"	130	10·3	336	79	40	21	17	606
Bonnorps El.Df, Stjär- norp	"	6	13·3	20	6	50	19	16	603
Boo-Thorsnäs Transfor- mator, Västra Harg ⁵	"	18	8·9	14	3	42	20	20	001
AB Borggårds Bruk, Borggård	"	.	.	97	85	200	7	10	201
Bosgårds El.Df, Sya ..	egen krst	18	11·1	51	13	39	18	14	603
Boxholms AB, Boxholm	Motala Krv.....	—	—	664	264	70	13	13	001, 201, 206
Boxholms Municipal- sambälles Distribu- tion av Elektrisk Energi, Boxholm	Egna krst	197	8·8	255	208	82	12	13	601
Brenäs El.Df, Tisnar- bro	Boxholms AB ..	427	4·8	245	315	135	8	11	601, 606, 800
Broby Egendom, Arne- berga	Motala Ströms KrAB	49	7·1	10	3	54	10	10	001
Brogetorps El.Df, Skär- blacka	Fiskeby Fabriks AB	⁶ 8	15·0	10	7	46	21	17	603

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försäld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företagets tariffer
							verk- ligt m_1	jäm- förelse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Brunkärns El.Df, Box 7, <i>Klockrike</i> ¹	Motala Ströms KrAB	8	11·6	21	7	45	17	14	601
Brusarps El.Df, <i>Väder- stad</i> ⁴	Motala Krv.....	4	12·5	9	.	.	.	.	601
Bullorps El.Df, <i>Maspe- lösa</i> ⁴	"	3	16·7	7	3	38	18	14	601
Burenskiöldska Fidei- kommisset, Borkhult, <i>Yxnorum</i>	Egen krst	—	—	44	22	91	14	14	001, 003
Byngsbo El.Df, <i>Gusum</i>	Gusums Bruks & Fabriks AB	32	5·1	45	24	51	15	14	606
Bätorps El.Df, <i>Maspe- lösa</i>	Motala Krv.....	10	10·0	21	8	42	16	15	601
Doverstorp El.Df, <i>Do- verstorp</i>	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk	45	11·0	38	15	59	19	18	102, 201, 603
Dövehus El.Df, Backen, <i>Mantorp</i> ⁴	Motala Krv.....	6	11·7	8	8	74	15	16	601
Ekeby El.Af, <i>Strålsnäs</i> ¹	"	120	7·4	80	62	106	13	13	606
Ekeby Södra El.Df, <i>Bor- holm</i>	Boxholms AB....	29	10·6	52	29	53	20	18	606
Eksunds El.Df, <i>Eksund</i>	Motala Krv.....	32	7·2	30	27	166	9	13	606
Elmesbo El.Df, <i>Stjär- norp</i> ⁷	"	7	10·0	12	.	.	.	.	603
Elmtomta El.F, <i>Ulvåsa</i>	Motala Ströms KrAB	40	7·1	18	36	152	8	12	601
Finketorps Transforma- torförening, <i>Hogstad</i>	Motala Krv.....	15	9·3	6	16	110	10	13	603
Fiskeby Fabriks AB, <i>Norrköping</i>	" AB Svenska Metall- verken + egna krst	.	.	843	211	36	15	14	001, 002, 102, 111, 201, 603, 700
Flemma Gärd, <i>Vreta kloster</i>	Motala Krv.....	12	7·5	4	6	83	11	12	601
Forsaströms KrAB, <i>Åtvidaberg</i>	" St Kors Fastighets AB + egna krst	7 254	3·7	9 000	6 991	74	14	15	101, 102, 103, 170, 201, 301, 603
Forsnäs AB, <i>Forsnäs</i> ..	Tranås Stads El- verk ²	.	.	50	8	27	31	24	101, 106
Fruktåkers El.Df, <i>Vreta kloster</i> ⁴	Motala Krv.....	3	10·0	4	.	.	.	.	601
Furåsa-Hyggestad El.F, <i>Väderstad</i>	Motala Ströms KrAB	42	8·9	23	31	74	12	13	603
Fylla Norr- och Söder- gård, <i>Vadstena</i>	"	25	7·5	5	1	46	15	15	001
Fågelsta El.Df, <i>Fågelsta</i>	"	63	8·9	57	60	81	12	14	603
Gammalkils El.Df, St. Winneberg, <i>Gammal- kil</i> ¹	Linköpings El. Kraft-och Belys- nings AB	.	.	100	151	115	13	16	101, 601
Gammalkils Södra El.F, <i>Gammalkil</i>	Motala Krv.....	15	14·7	36	16	58	15	15	602
Gettorps El.D, <i>Vånga</i> ⁴	"	12	10·0	13	.	.	.	.	601
Gilleberga El.Df, <i>Maspe- lösa</i>	"	3	16·7	11	3	27	18	12	601

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försäld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företagets tariffer
							verk- ligt m_1	jäm- fö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Godegårds Fattigvårds- styrelse, <i>Godegård</i>	Motala Ströms KrAB	11	11·2	19	9	47	15	13	603
Godegårds Säteri, <i>Gode- gård</i>	" + egen krst	28	6·2	14	.	.	.	.	900
Lantbrukare Ulrik Gra- nath, Hovgården, <i>Bjälbo</i>	Motala Ströms KrAB	30	8·7	12	4	54	15	15	001
Graversfors Bruk, Ols- hammar, <i>Åby</i>	Egna krst	.	.	125	25	27	20	20	101
Grensholms Gård, <i>Nors- holm</i>	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk	121	5·3	20	.	.	.	.	700
Grindtorp El.Df, <i>Bergs Slussar</i> ⁴	Motala Krv.....	3	13·3	9	4	91	12	13	601
Grytgöls Bruks AB, <i>Grytgöl</i>	" + egen krst	.	.	75	.	.	.	.	700
Gryts El.Df, <i>Valdemars- vik</i>	Motala Krv.....	307	6·0	389	286	71	13	14	001, 602
Grystorp El.Df, <i>Stjär- norp</i>	"	5	14·0	11	4	34	17	13	601
Grönkulla El.Df, <i>Maspe- lösa</i>	"	21	13·3	38	20	53	14	13	601
Grönlunds El.Df, <i>Mjölby</i>	"	10	11·0	21	11	62	14	14	601
Gullstigens El.Df, <i>Mjöl- by</i>	"	17	12·9	44	15	48	21	17	601
Gunnarstorps El.Df, <i>Ljungsbro</i>	"	13	10·0	19	12	73	13	14	601
Gusums Bruks & Fa- briks AB, <i>Gusum</i>	" + egna krst	.	.	76	85	108	17	18	101
Habblarps El.Df, Gä- varp, <i>Mjölby</i>	Mjölby Stads El- verk	79	4·4	54	63	120	8	11	606
Hagby El.Bf, <i>Strålsnäs</i>	Ekeby El.Af ⁸	8	12·3	33	6	25	15	10	606
Hallinge Kvarn och Krst, <i>Trehörna</i> ⁹	Egen krst	—	—	40	.	.	.	.	001, 900
Hannäs-Tryserums El. Df, Fack 106, <i>Valde- marsvik</i>	Motala Krv.....	753	5·4	424	322	78	14	15	606
Hemmingstorpsortens El.Df, <i>Finspång</i>	AB Svenska Me- tallverken	13	13·0	23	12	38	15	12	601
Herrberga El.Df, <i>Man- torp</i>	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk	97	6·4	60	81	100	12	15	006, 606
Hjälmsätters El.Df, <i>Maspelösa</i>	Motala Krv.....	18	11·7	24	19	58	12	12	001, 601
Hogstads Västra El.F, <i>Hogstad</i>	"	5	12·0	13	5	41	16	12	603
Holmens Bruks och Fa- briks AB, <i>Norrköping</i>	" + egen krst	—	—	73	.	.	.	.	700
Hults Bruks AB, <i>Åby</i>	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk + egen krst	.	.	80	.	.	.	.	700
Hulu El.Df, <i>Västra Harg</i>	Motala Krv.....	9	13·3	17	9	37	20	16	601
Hydinge El.Df, Box 2, <i>Sya</i>	"	24	12·1	54	¹⁰ 25	46	15	13	601

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försäld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företags tariffer
							verk- ligt m_1	jäm- fö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hyppinge El.Df, Hyp- pingstorp, <i>Sya</i>	Motala Krv.....	4	15·0	14	5	41	17	14	601
Hångers Egendom, <i>Rogs- lösa</i> ¹	Motala Ströms KrAB	13	8·8	6	1	36	8	8	001
Häfla Bruks AB, <i>Hävla</i>	Motala Krv + egen krst	·	·	71	33	50	15	13	201, 601
Häggetorps El Df, <i>Stjärnorp</i>	Motala Krv.....	6	15·0	17	6	39	22	16	601
Hällestads El.Df, <i>Sons- torp</i>	»	904	4·7	800	567	74	9	10	606
Högbys El.Df, <i>Mjölby</i> ..	Mjölby Stads El- verk	212	4·8	139	182	103	9	10	603
Högsätters Gård, <i>Stjär- norp</i>	Motala Krv.....	11	8·2	8	1	27	11	11	001
Igelfors Bruks AB, <i>Igel- fors</i>	» , + egen krst	·	·	40	12	54	13	12	206
Aug Janséns Sterbhus, <i>Sjöhamra, Motala</i>	Motala Ströms KrAB	15	7·5	10	1	25	14	9	001, 601
Robert Johansson, <i>Älg- myra, Kvarn</i>	»	22	7·8	6	2	45	25	25	001
Karemälens El.Df, Hul- terstad, <i>Mjölby</i>	Motala Krv.....	14	12·1	21	15	56	17	16	603
Förvaltare Folke Karl- berg, Hättorp, <i>Tjäll- mo</i>	Motala Ströms KrAB	29	7·9	4	·	·	·	·	900
Karlebytorps El.Df, <i>Vä- derstad</i>	Motala Krv.....	24	10·0	19	23	69	12	12	603
Klintens Krst, (H Bengts- son), <i>Trehörna</i>	Egen krst	—	—	16	·	·	·	·	900
Klockrike Kommun, <i>Klockrike</i> ¹	Motala Ströms KrAB	10	12·0	19	4	34	20	15	601
Kolstads El.Df, <i>Mjölby</i>	Motala Krv.....	26	10·0	30	25	76	12	13	601
Krakstads El.Df, <i>Hög- stad</i>	»	29	8·3	18	¹⁰ 34	140	8	11	603
Kulla El.Df, <i>Borensberg</i>	Motala Ströms KrAB	17	10·7	30	¹¹ 16	49	13	11	601
Kullerstad El.Df, Alve- stad, <i>Kimstad</i>	Fiskeby Fabriks AB	78	8·0	285	87	31	19	12	601
Kungs Starby Handels- trädgård, <i>Vadstena</i>	Motala Ströms KrAB	·	·	16	·	·	·	·	900
Kvarsebo El.Df, <i>Kvar- sebo</i>	Ålberga El.Df ¹² ..	148	7·4	196	75	53	17	16	601
Kärgårdens El.Df, Kärr, <i>Borensberg</i>	Motala Ströms KrAB	16	11·9	42	16	48	15	13	601
Linköpings El. Kraft- och Belysnings AB, <i>Linköping</i> ¹³	Motala Krv + egna krst	16 157	3·0	S: 19 055	10 089	100	15	18	101, 102, 106, 141, 170, 201, 206
				L: 3 347	2 694	91	12	14	101, 102, 170, 201, 603
Ljungs Säteri, <i>Ljungs- bro</i>	Motala Krv.....	73	5·9	7	4	100	10	10	001
Ljungstorps El.Df, <i>Vä- derstad</i>	»	28	11·1	42	25	50	14	13	601

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Model- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försåld energi (1 000 kWh)	Model- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företagens tariffer
							verk- ligt m_1	jäm- fö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Lodda-Kungsäters m. fl. El. Byggnadsförening, <i>Gammalkil</i>	Motala Krv.....	10	13·0	18	12	70	13	14	601
Lundby El.Df, <i>Väder- stad</i>	»	6	11·7	7	6	50	13	12	603
Lämneå Elverk, <i>Skön- narbo</i>	Motala Ströms KrAB + egen krst	41	6·0	9	2	47	15	13	201
Mariehovs Egendom, <i>Söderköping</i> ¹⁴	Söderköpings Stads Elverk	.	.	11	2	26	25	25	001
Medevi Hälsobrunn, <i>Medevi</i>	Motala Ströms KrAB	38	8·5	10	2	45	15	15	001
Mellersta Östergötlands Järnvägar AB, <i>Norr- köping</i>	»	.	.	25	11	77	13	14	001, 201
Mjölby Stads Elverk, <i>Mjölby</i>	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk + egen krst	36	38·5	2 320	2 916	200	9	17	101, 102, 103 106, 111, 403
Mossebo El.Df, <i>Sonnen</i>	Motala Krv.....	109	6·2	126	58	56	18	16	606
Motala Krv, <i>Motala</i> (Statens Vattenfalls- verk)	Egna krst m. m.	—	—	39	38	67	16	17	603
Motala Ströms KrAB, <i>Motala</i> ¹⁵	»	—	—	S: 10575 L: 3788	168 275 3 527	150 97	11 12	16 16	101, 102, 107 141, 170, 201 603
Mörby El.Df, <i>Hogstad</i>	Motala Krv.....	26	10·4	20	25	67	13	13	603
Norra Freberga Egen- dom, <i>Motala</i> ¹	Motala Ströms KrAB	42	7·4	7	.	.	.	.	601, 900
Norra Vi El.Df, <i>Norra Vi</i>	Smålands KrAB ¹⁷	65	8·5	149	45	34	19	15	001, 601
Norra Vängaortens El. Df, <i>Vänga</i>	AB Svenska Me- tallverken	17	13·6	17	17	57	16	15	601
Norrköpings Kommu- nala Affärsverk, AB Knutbro Krst, <i>Norr- köping</i>	Motala Krv + egna krst	31 394	2·4	33 234	19 572	107	14	18	102, 107, 111 201, 241, 507 603, 700
Norsholmstraktens El. Df, <i>Norsholm</i>	Forsaströms KrAB	1 597	4·5	550	954	80	11	12	601, 603
Nybble EL.F, Box 29, <i>Väderstad</i>	Motala Krv.....	41	9·0	27	36	90	10	12	603
Nykils Elförening, <i>Nykil</i>	Forsaströms KrAB	316	6·8	460	244	53	18	17	606
Nykvarns El.Df, <i>Ljungs- bro</i> ²⁸	Motala Krv.....	15	10·7	29	11	67	14	14	601
Näfstorps El.Df, <i>Lo- torp</i> ⁷	»	12	9·2	19	.	.	.	.	.
Näkna El.Df, <i>Näkna</i> ..	» ¹⁸	35	8·9	60	31	76	10	11	606
Näs El.Df, <i>Gusum</i>	Gusums Bruks och Fabriks AB	12	8·0	20	8	39	19	15	601
Nässja Gård, <i>Arneberga</i>	Motala Ströms KrAB	14	14·0	14	2	26	15	14	001, 603
Olovstorpsortens El.Df, <i>Finspång</i>	AB Svenska Me- tallverken	14	15·5	27	13	50	18	15	603
Olskeppetorpsortens El. Df, <i>Vänga</i> ⁴	»	16	10·3	.	.	.	.	.	601

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försäld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företags tariffer
							verk- ligt m_1	jäm- fö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Oppeby El.Df, <i>Österby- mo</i>	Tranås Stads El- verk ²	11	12·0	29	11	31	28	20	606
Peplinge Df, Lund, <i>Man- torp</i>	Motala Krv.....	5	8·0	6	5	100	11	13	603
Perstorps El.Df, <i>Maspe- lösa</i> ⁴	"	9	13·3	17	.	.	.	.	603
Henning Peterson, Ljungsgården, <i>Maspe- lösa</i> ¹	Motala Ströms KrAB	13	10·0	20	7	60	14	14	603
Godsägare K A Petters- son, Strå, <i>Vadstena</i>	"	20	8·1	5	.	.	.	.	900
Raggans El.Df, <i>Stavsjö</i>	Motala Krv ¹⁸	2	29·0	5	2	40	29	22	601
Ragnorps El.Df, <i>Stjär- norp</i>	"	3	13·3	5	¹⁰ 4	42	15	12	603
Ramstorpsstraktens El. Df, <i>Finspång</i>	AB Svenska Me- tallverken	10	15·3	14	7	42	22	19	101, 601
Regna El.Df, <i>Igelfors</i> ...	Motala Krv.....	223	5·8	220	110	50	15	13	606
Reimyrs El.Df, <i>Reimyra</i>	"	253	5·7	288	¹¹ 200	63	12	12	201, 601
Ringarums El.Df, <i>Ringa- rum</i>	"	651	4·9	410	443	108	8	10	606
Rinna El.Df, <i>Väderstad</i>	"	19	11·0	21	16	46	14	12	001, 603
Risinge Södra El.Df, <i>Risinge</i>	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk	71	9·1	42	27	47	21	17	101, 201, 603
Risinge Östra El.Df, <i>Finspång</i>	Svenska Turbin- fabriks AB Ljungström	78	6·6	132	58	65	13	13	001, 606
Rist El.Df, <i>Stjärnorp</i> ...	Motala Krv.....	8	10·5	9	7	54	13	12	601
M Rockler, Räcklunda, <i>Österstad</i>	Motala Ströms KrAB	33	7·9	7	.	.	.	.	900
Roxenbadens El.Df, <i>Stjärnorp</i>	Motala Krv.....	40	9·8	59	30	65	13	13	601
Rustorps El.Df, <i>Västra Harg</i>	"	6	13·3	11	5	31	22	16	601
Ryckelsby El.Df, <i>Stråls- näs</i>	Ekeby El.Af ⁸	29	9·4	42	26	65	14	14	606
Råby-Sjöbacka El.Df, <i>Maspelösa</i>	Motala Krv.....	18	11·1	13	¹⁰ 22	74	11	12	601, 800
Rödja El.Df, <i>Vänga</i> ..	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk	6	16·2	12	6	40	20	15	601
Rönö El.Df, <i>Rönö</i>	Vikbolandets El. KrAB	129	6·1	120	83	63	12	12	606
Salvetorps El.Df, <i>Hog- stad</i>	Motala Krv.....	2	15·0	9	2	14	25	12	603
S:t Kors Fastighets AB, (Hackefors Krst), Stora Torget 3, <i>Lin- köping</i> ¹⁹	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk + egen krst	534	6·9	273	213	135	13	18	101, 170, 601
Simonstorps El.Df, Box 30, <i>Simonstorp</i>	Motala Krv ¹⁸	47	7·5	70	40	88	12	14	001, 601
Sjögestads El.Df, <i>Sjöge- stad</i>	Linköpings El. Kraft- och Be- lysnings AB	224	6·7	90	199	114	9	12	601

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försåld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företaget tariffer
							verk- ligt m_1	jämfo- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjökumla El.F, <i>Motala</i>	Motala Ströms KrAB	21	9 9	25	29	106	9	10	601
Skeby El.Df, <i>Väderstad</i>	Motala Krv.....	17	8 8	10	16	100	10	12	603
Skeda-Slaka El.Df, <i>Ske- daborg</i>	Linköpings El. Kraft- och Be- lysnings AB	387	6 3	280	223	80	14	15	006, 101, 60 606
Skälleryds El.Df, Rams- hult, <i>Västra Harg</i>	Motala Krv.....	12	12 5	22	8	34	20	15	601
Skänninge Stads Elverk, <i>Skänninge</i>	"	1 229	4 3	866	829	142	13	19	101, 102, 10 201, 403
Snärsätters El.Df, Karls- bo, <i>Västra Harg</i>	"	6	11 6	9	3	29	24	16	601
Sonstorps Bruk, <i>Sons- torp</i>	" + egen krst	—	—	30	.	.	.	.	700
Spångsholms Bruks AB, <i>Sya</i>	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk	.	.	138	101	122	10	14	102, 201, 60
Stallsbergs El.Df, <i>Sya</i>	Motala Krv.....	15	9 3	23	12	72	12	13	601
Statens Järnvägar, <i>Stockholm</i>	"	.	.	408	81	35	17	15	101, 601
Statens Uppfostrings- anstalt å Bona, <i>Karls- by</i>	Motala Ströms KrAB	110	8 3	65	11 74	200	15	15	001
Statens Vattenfallsverk, se Motala Krv									
Stjärnorps El.Df, <i>Stjär- norp</i>	Motala Krv.....	21	9 5	28	20	87	11	13	601
Stjärnviks Krv, <i>Fin- spång</i>	Egen krst	—	—	25	8	57	10	10	001
Stockholms Bomulls- spinneri och Väfveri AB, <i>Åby</i>	AB Hargs Krv, ²⁰ Norrköpings Kommunala Af- färsverk + egen krst	.	.	55	29	94	12	15	101, 201
Stora Haddebo El.Df, <i>Västra Harg</i>	Motala Krv.....	7	12 8	16	6	35	22	16	601
Strålsnäs El.Df, <i>Stråls- näs</i>	Boxholms AB....	63	10 6	156	84	68	11	11	606
Sturefors Fideikommiss, <i>Sturefors</i>	Egen krst	—	—	137	52	38	29	24	103, 601
Sundets El.Df, Box 74, <i>Finspång</i>	AB Svenska Me- tallverken	8	16 1	30	8	39	23	18	603
Sunds El.Df, <i>Ydre</i>	Forsnäs AB ²¹	9	10 4	28	¹⁰ 10	47	22	20	601
Svartådalens El. Kraft- och Df, <i>Varv</i>	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk + egen krst	245	13 2	1 106	2 010	81	12	14	603
Svenska Chokladfabriks AB, »Cloetta», <i>Ljungs- bro</i>	Motala Krv + egen krst	.	.	²² 554	238	77	14	15	101, 201, 30 603
AB Svenska Metallver- ken, <i>Finspång</i>	Motala Krv + egna krst	.	.	1 532	1 496	130	11	16	102, 141, 20 603, 700
Svenska Turbinfabriks AB Ljungström, (STAL), <i>Finspång</i>	Motala Krv, Stjärn- viks Krv + egen krst	.	.	1 072	999	165	9	15	101, 102, 20 603

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försäld energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnummer på företagets tariffer
							verk- ligt m_1	jäm- fö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sya El.Df, <i>Sya</i>	Motala Krv.....	69	5·7	63	53	86	9	11	606
Särstads El.Df, <i>Väder- stad</i>	".....	13	10·8	7	11	59	15	14	603
Söderköpings Stads El- verk, Erik Dahlbergs- gatan 10, <i>Söderköping</i>	".....	2 066	3·9	1 270	1 330	195	11	19	101, 102, 103, 144, 201, 301, 4·1, 505
Tallmons El.Df, <i>Man- torp</i>	".....	3	16·7	6	3	37	19	15	601
Tolskepps El.Df, <i>Vånga</i>	AB Svenska Me- tallverken	7	16·4	21	8	34	21	17	601
Torpa-Lindekullens El. Df, <i>Väderstad</i> ⁴	Motala Krv.....	13	12·3	27	.	.	.	.	601
Torpaortens El.F, <i>Ram- fall</i>	Tranås Stads El- verk ²	197	6·1	290	130	48	21	18	601
Täby Gård, <i>Söderköping</i>	Söderköpings Stads Elverk ²³	.	.	7	1	25	28	18	101
Utterstads El.Df, <i>Appuna</i>	Motala Krv.....	18	9·4	9	17	15	11	14	601
Vadsätters El.Df, <i>Stjär- norp</i>	".....	11	13·6	21	15	83	14	15	601
Valdemarsviks Elverk (CJ Lundbergs Läder- fabriks AB), <i>Valde- marsvik</i>	" + egen krst	.	.	1 039	681	110	15	19	102, 105, 206, 406, 700
Walla Gård (Oskar Klof- sten), <i>Appuna</i>	Motala Krv.....	9	10·0	4	1	36	17	13	002
Vallaslättens Gård, (Henry Hermansson), <i>Bjälbo</i>	".....	10	10·0	5	1	24	20	20	001
Vallsbergs El.Df, <i>Väder- stad</i>	".....	10	12·0	22	11	54	13	12	603
Vallsbergs Södra El.Df, Box 54, Forsvik, <i>Vä- derstad</i>	".....	12	11·6	30	12	47	15	13	601
Valltorps Gård, (Alb. Segerström), <i>Bjälbo</i>	".....	14	7·9	4	0	18	20	20	001
Veta El.Df, Ljunga, <i>Man- torp</i>	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk	133	6·3	120	104	58	15	14	101, 606
Vikbolandets El. KrAB, <i>Kuddby</i>	Motala Krv.....	2 674	5·5	3 800	1 513	53	18	17	601, 800
Vångaortens El.Df, <i>Vån- ga</i>	Norrköpings Kom- munala Affärs- verk + egen krst	354	6·0	348	190	51	18	14	601
Väderstads Kvarn AB, <i>Väderstad</i>	Motala Krv.....	.	.	85	²⁴ 125	117	13	19	002, 107, 206
Västra Hargs Boställs- styrelse, <i>Västra Harg</i>	".....	9	13·3	17	10	110	11	12	601
Västra Hargs El.Df, <i>Västra Harg</i>	".....	12	11·7	20	10	47	19	16	603
Yxvikens El.Df, <i>Lotorp</i>	Fiskeby Fabriks AB	4	19·3	19	4	34	19	15	201, 900
Åkeboortens El.Df, <i>Man- torp</i>	Motala Krv.....	15	10·0	11	12	61	16	16	603

Distributörernas namn och adress	Råkraftanskaffning			Detaljdistribution					
	Erhåller råkraft från	Inköpt råkraft (1 000 kWh)	Medel- pris för råkraft m_0 (öre/ kWh)	Antal för- brukare	Försald energi (1 000 kWh)	Medel- förbruk- ning per enhet (kWh/F)	Medelpris (öre/kWh)		Typnum- mer på företag tariffer
							verk- ligt m_1	jäm- fö- relse m_2	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Åkerbo Allmänning El. Df, Dammkärrer, <i>Stjärnorp</i> ⁷	Motala Krv.....	5	12·0	13	.	.	.	.	603
Åsbo El.Df, <i>Strålsnäs</i> ..	"	128	6·9	160	85	52	16	14	606
Önnebo El.Df, <i>Västra Harg</i>	"	25	11·2	37	21	51	15	13	601
Östads El.Df, <i>Väder- stad</i> ⁴	"	29	8·6	24	.	.	.	.	603
Östra Hammarkinds El. Df, Össby Gård, <i>Söder- köping</i>	"	768	5·0	697	518	68	12	12	606
Östra Harg och Skruke- by El.F, Torp, <i>Ling- hem</i> ¹	Linköpings El. Kraft- och Be- lysning AB	.	.	164	200	78	16	18	601
Östra Tollstads El.Df. <i>Mantorp</i>	"	130	7·2	130	93	56	15	14	606
	Hela länet	73 533	3·6	107 267	72 752	98	13	16	
Stadsföretag		50 882	2·7	67 320	43 011	119	13	18	
Landsbygdsföretag		22 651	5·5	39 947	29 741	78	13	15	

¹ Distributionen numera övertagen av råkraftleverantören.

² Tranås Stads Elverk, som ej bedriver detaljdistribution i länet, erhåller råkraft från egna kraftstationer och från Smålands KrAB.

³ Råkraftleveransen avser frikraft.

⁴ Distributionen påbörjades 1944. Uppgifterna avse år 1945.

⁵ Äges till $\frac{2}{3}$ av Boo egendom och till $\frac{1}{3}$ av Thorsnäs gård. Distributionen sker till anställda.

⁶ Uppmätning sker hos de enskilda abonnenterna.

⁷ Distributionen påbörjades 1945. Uppgifterna avse år 1946.

⁸ Råkraftleveransen övertagen av Motala Krv. Råkraft-uppgifterna avse år 1946.

⁹ Abonnenterna sammanslutna till en förening (Trehörna El.Df) för underhåll och amortering av ledningsnätet. Numera har distributionen övertagits av Motala Ströms KrAB.

¹⁰ Uppgifterna rörande detaljdistributionen avse år 1945.

¹¹ Uppskattat.

¹² Ålberga El.Df, som ej bedriver detaljdistribution i länet, erhåller råkraft från Ålberga Säg- & Krv:s AB i Södermanlands län.

¹³ Uppgifterna angående Linköpings El. Kraft- och Belysnings AB:s detaljdistribution äro uppdelade på stads-(S) och landsbygdistribution (L). I landsbygdistributionen ingår ett antal underhållsföreningar (byggnadsföreningar).

Anm. I enstaka fall förekommer att beträffande samma företag uppgifterna om försald kraft visa något högre värden än uppgifterna om inköpt kraft. Dylika avvikelser kunna bero på att uppgifterna avse olika år eller på en öfver- eller undermätning, felaktig uppskattning av akordstariff- eller frikraftleveranser eller felräkning förekommit. Ifrågakommande företag lämnade uppgifter ha medtagits i tabellen, emedan de — ehuru ej fullt exakta — likväl upplysa om storleksordningen av nämnda värden. Uppgiftsfelen påverka icke medelvärdena för länet, enär de genomgående avse småföretag.

¹⁴ Högspänningslinje och transformator övertagna av råkraftleverantören. Abonnenten debiteras enligt Södermanlands Stads Elverks jordbrukstaxa.

¹⁵ Motala Ströms KrAB äges av staten. Uppgifterna om detaljdistributionen äro uppdelade på samhälls- (S) och landsbygdistribution (L). Samhällsdistributionen omfattar städerna Motala och Vadstena samt samhälle Ödeshög, Backasand, Hästholmen, Borensberg och Tjällnäs.

¹⁶ Därav inom Motala 6·1 milj. kWh inom Vadstena 1·1 milj. kWh.

¹⁷ Råkraftleverantören, som ej bedriver detaljdistribution i Östergötlands län, har egna kraftstationer och anslutning till stamlinjenätet.

¹⁸ Transitering via Statens Järnvägars ledningsnät.

¹⁹ S:t Kors Fastighets AB har år 1946 övertagit distributionen till ytterligare 133 förbrukare, som tidigare erhållit kraft från Hjulbro Träddrageri och Nätfabriks AB.

²⁰ AB Hargs Krv, som ej bedriver detaljdistribution i länet, erhåller råkraft från egen kraftstation.

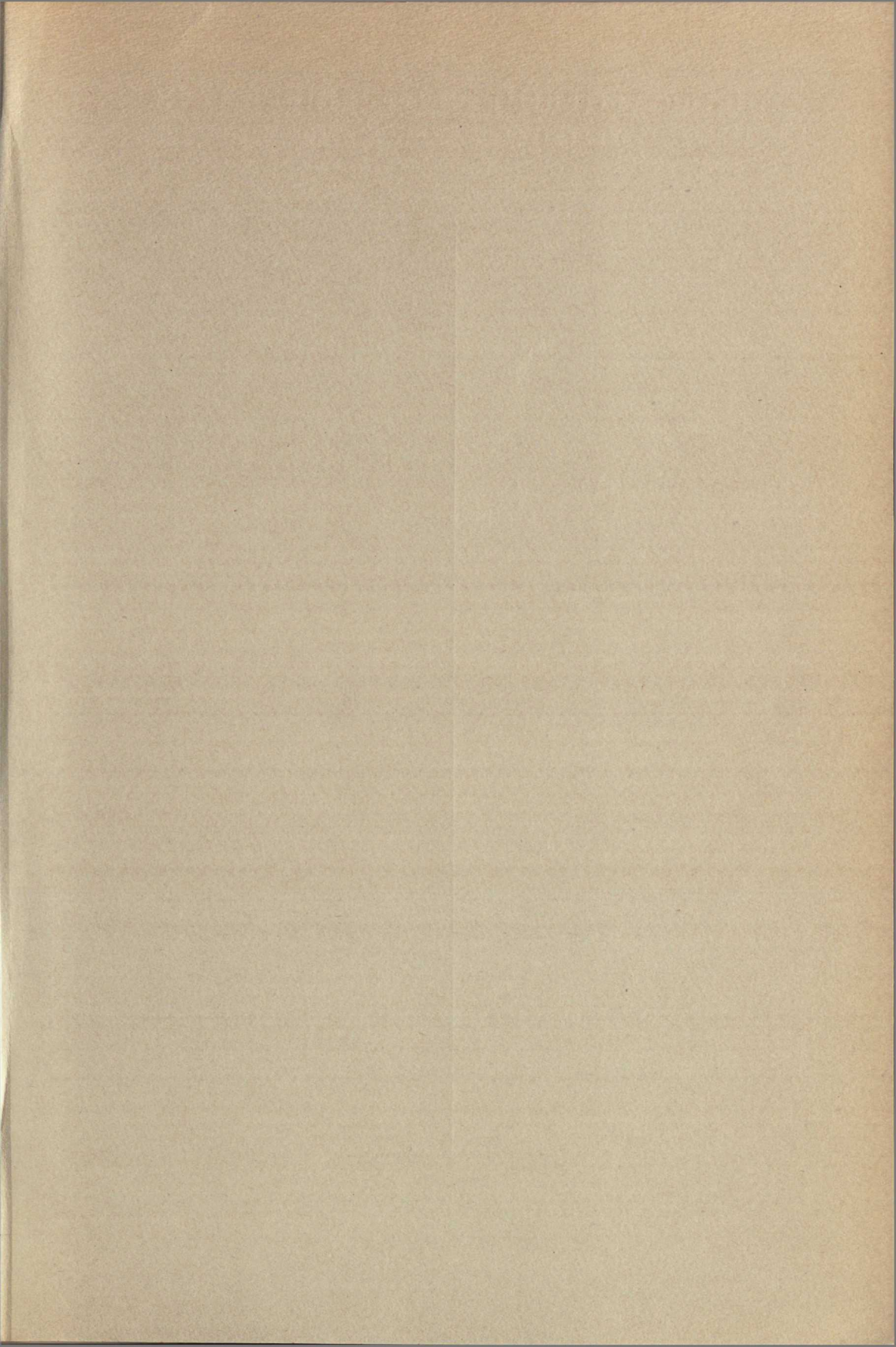
²¹ Kraften inköpes vid lågspänning men upptrasformerades därefter för överföring till föreningens distributionsområde.

²² Dessutom levereras frikraft till 112 tjänstemän (260 000 kWh).

²³ Leveransen, som övertagits av Vikbolandets El. KrAB omfattade år 1947 8 196 kWh ($m_0 = 8·1$ öre).

²⁴ Här ingår någon industriell kraft.

²⁵ Distributionen numera övertagen av Svenska Chokladfabriks AB, Ljungsbro.

Statens offentliga utredningar 1948

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvård.
Betänkande med förslag till ändrad butikstängningslagstiftning. [3]
Markutredningen. 1. Betänkande med förslag till vissa ändringar i expropriationslagstiftningen. [4]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

Kommunalförvaltning.

Statens och kommunernas finansväsen.
1944 års allmänna skattekommitté. 2. Betänkande med förslag till ändrade bestämmelser ang. beskattning av livförsäkringsanstalter och livförsäkringstagare m. m. [22]

Politi.

Parlamentariska undersökningskommissionen ang. flyktingärenden och säkerhetstjänst. 3. Betänkande ang. säkerhetstjänstens verksamhet. [7]

Nationalekonomi och socialpolitik.

Kommitténs för partiellt arbetsföra betänkande. 4. Förslag ang. partiellt arbetsförs anställning i allmän tjänst. [11]
Förslag till sjöarbetstidslag [16]
Betänkande med förslag till lag om nykterhetsvård m. m. [23]

Hälsa- och sjukvård.

Den öppna läkarvården i riket. [14] Bilagor. [24]

Allmänt näringsväsen.

Elkraftutredningens redogörelse nr 2: 6—7. Redogörelse för detaljdistributörerna samt deras råkraftkostnader och priser vid distribution av elektrisk kraft. Jönköpings län och Kronobergs län. [6] 2:16. Skaraborgs län. [15] 2:5. Östergötlands län. [25]
Den svenska spritfabrikationen och dess avsättningsförhållanden. [19]

Fast egendom. Jordbruk med binäringar.

Betänkande med förslag rörande organisation och avlöningsförhållanden m. m. vid lantmäteristyrelsen och länslantmäterikontoren. [1]
Betänkande med utredning och förslag rörande organisationen av verksamheten för jordbrukets yttre och inre rationalisering. [2]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Industri.

Handel och sjöfart.

Betänkande med förslag till ny Kungl. Maj:ts förordning ang. explosiva varor m. m. [8]

Kommunikationsväsen.

Betänkande rörande Sveriges smalspåriga järnvägar. Del 3. Smalspåriga järnvägar i Östra Småland och Östergötland. [9]
Betänkande ang. skärgårdstrafiken m. m. [10]
Betänkande ang. statens järnvägars organisation. Del 1. Den centrala ledningen. [13]
Betänkande rörande vägnämndernas och länsvägnämndernas arbetsuppgifter m. m. [18]
Betänkande med förslag till åtgärder för höjande av trafiksäkerheten. [20]

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.
Trädgårdsundervisningen. [5]
Statens trädgårdsförsök. [12]
Betänkande ang. utbildning av sjuksköterskor och annan sjukvårdspersonal [17]
Ungdomen och arbetet. Ungdomsvårdskommitténs betänkande del 6. [21]

Försvarsväsen.

Utrikes ärenden. Internationell rätt.